

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

FAKTA UTAMA		
PRESTASI KEWANGAN	KUMPULAN WANG DISATUKAN	AKAUN MEMORANDUM
↑ HASIL	↑ AKAUN HASIL DISATUKAN	↓ PINJAMAN BOLEH DITUNTUT
2019 - RM1.095 Bilion	2019 - RM617.59 Juta	2019 - RM273.03 Juta
2018 - RM1.069 Bilion	2018 - RM612.45 Juta	2018 - RM321.82 Juta
↑ BELANJA	AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	↑ PELABURAN
2019 - RM1.095 Bilion	2019 - RM0	2019 - RM80.79 Juta
2018 - RM1.065 Bilion	2018 - RM0	2018 - RM80.45 Juta
	↑ AKAUN AMANAH DISATUKAN	↓ HUTANG AWAM
	2019 - RM662.75 Juta	2019 - RM255.80 Juta
	2018 - RM464.16 Juta	2018 - RM313.29 Juta

1. LATAR BELAKANG

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak Tahun 2019, juga membuat analisis terhadap data kewangan bagi menilai tahap prestasi kewangan Kerajaan negeri. Analisis yang dijalankan adalah berdasarkan Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

2. KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Penyata Kedudukan Kewangan Kerajaan negeri ini menunjukkan pegangan Wang Awam di bawah Kumpulan Wang Disatukan. Wang Awam terdiri daripada Wang Tunai dan Pelaburan yang dipegang bagi Kumpulan Wang Disatukan melalui Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan.

3. PENYATA PRESTASI KEWANGAN

Pada tahun 2019, sumber dana Kerajaan negeri berjumlah RM1.095 bilion, terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Penggunaan dana bagi membiayai perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan adalah

berjumlah RM1.095 bilion. Keadaan ini menyebabkan **Kerajaan negeri mengalami kurangan sebanyak RM208,853 bagi membiayai perbelanjaannya**. Bagaimanapun kurangan tersebut ditampung dengan terimaan balik pinjaman dan pelbagai terimaan serta perubahan tunai, pelaburan dan amanah. Butiran Penyata Prestasi Kewangan adalah seperti dalam **Jadual 1**.

JADUAL 1
PENYATA PRESTASI KEWANGAN PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
			(RM Juta)	(%)
Hasil:				
Hasil Cukai	472.11	434.66	37.45	8.6
Hasil Bukan Cukai	412.67	420.84	(8.17)	(1.9)
Terimaan Bukan Hasil	210.11	213.66	(3.55)	(1.7)
JUMLAH HASIL	1,094.89	1,069.16	25.73	2.4
(-) Perbelanjaan:				
Perbelanjaan Mengurus (tidak termasuk pindahan ke Kumpulan Wang Pembangunan)	737.75	715.25	22.50	3.1
Perbelanjaan Pembangunan	357.35	349.54	7.81	2.2
JUMLAH PERBELANJAAN	1,095.10	1,064.79	30.31	2.8
Lebihan/Defisit	(0.21)	4.37	(4.58)	(104.8)
LEBIHAN BAGI MEMBIAYAI:				
Pinjaman	0.00	0.00	0.00	0.0
Terimaan Balik Pinjaman dan Pelbagai Terimaan	52.54	45.73	6.81	14.9
Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah	(52.33)	(50.10)	(2.23)	4.5
JUMLAH PEMBIAYAAN	0.21	(4.37)	4.58	(104.8)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

4. KUMPULAN WANG DISATUKAN

4.1. Berdasarkan Penyata Kedudukan Kewangan, baki Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2019 adalah RM1.280 bilion. Jumlah tersebut terdiri daripada aset berbentuk wang tunai sejumlah RM363.97 juta dan pelaburan sejumlah RM916.37 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Negeri Perak pada akhir tahun 2019 berbanding tahun 2018 adalah seperti dalam **Jadual 2**.

JADUAL 2
KEDUDUKAN KUMPULAN WANG DISATUKAN
PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	617.59	612.45	5.14	0.8
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	662.75	464.16	198.59	42.8
	<i>i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	<i>319.77</i>	<i>279.53</i>	<i>40.24</i>	<i>14.4</i>
	<i>ii) Kumpulan Wang Pembangunan</i>	<i>(49.20)</i>	<i>(96.39)</i>	<i>47.19</i>	<i>(49.0)</i>
	<i>iii) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	<i>236.25</i>	<i>144.27</i>	<i>91.98</i>	<i>63.8</i>
	<i>iv) Deposit</i>	<i>155.93</i>	<i>136.75</i>	<i>19.18</i>	<i>14.0</i>
	JUMLAH	1,280.34	1,076.61	203.73	18.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

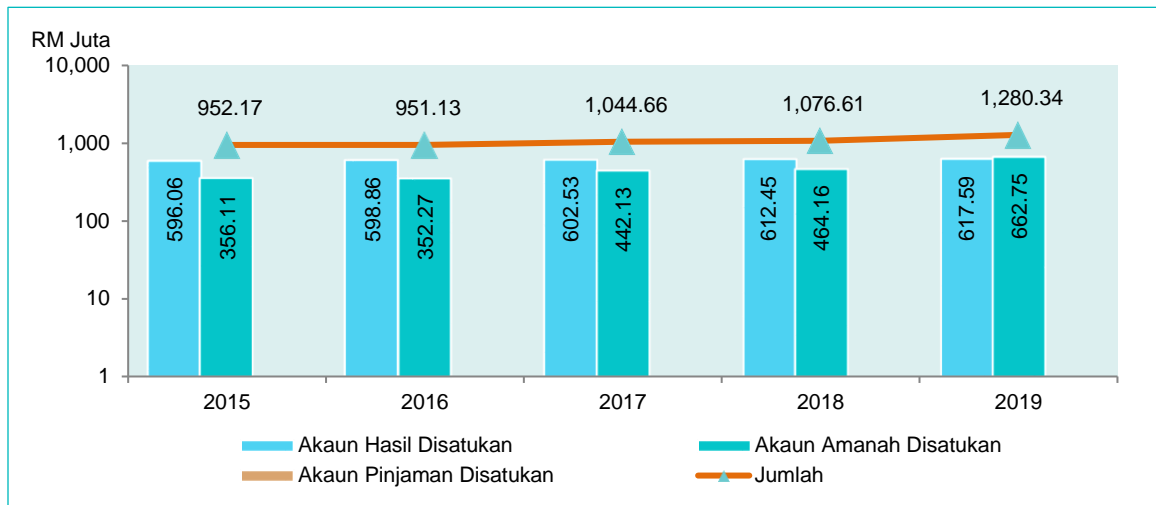
4.2. Analisis Audit mendapati **Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan negeri telah meningkat sebanyak RM203.73 juta** atau 18.9%, iaitu daripada RM1.077 bilion pada tahun 2018 kepada RM1.280 bilion pada tahun 2019. Peningkatan ini disebabkan baki Akaun Hasil Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan meningkat masing-masing sebanyak RM5.14 juta dan RM198.59 juta. Trend kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh tahun 2015 hingga 2019 adalah seperti dalam **Jadual 3** dan **Carta 1**. Kedudukan baki bagi tahun 2019 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun.

JADUAL 3
KEDUDUKAN KUMPULAN WANG DISATUKAN BAGI TAHUN 2015 HINGGA 2019

BIL.	BUTIRAN	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	2017 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	2019 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	596.06	598.86	602.53	612.45	617.59
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0	0	0	0	0
	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	356.11	352.27	442.13	464.16	662.75
	<i>i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	<i>286.57</i>	<i>257.03</i>	<i>274.28</i>	<i>279.54</i>	<i>319.77</i>
	<i>ii) Kumpulan Wang Pembangunan</i>	<i>(140.17)</i>	<i>(138.55)</i>	<i>(136.58)</i>	<i>(96.39)</i>	<i>(49.20)</i>
	<i>iii) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	<i>104.84</i>	<i>95.78</i>	<i>186.06</i>	<i>144.27</i>	<i>236.25</i>
	<i>iv) Deposit</i>	<i>104.87</i>	<i>138.01</i>	<i>118.37</i>	<i>136.74</i>	<i>155.93</i>
	JUMLAH	952.17	951.13	1,044.66	1,076.61	1,280.34

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

CARTA 1
KEDUDUKAN KUMPULAN WANG DISATUKAN BAGI TAHUN 2015 HINGGA 2019

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

5. WANG AWAM

5.1. Wang Tunai

5.1.1. Wang Tunai merupakan sebahagian daripada komponen yang ditunjukkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan sebagai Wang Awam. Wang Tunai terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan. Wang Tunai Dalam Bank terdiri daripada baki wang tunai dalam akaun semasa dan Pelaburan Deposit Dalam Negeri bagi tempoh tiga (3) bulan atau kurang. Manakala Wang Tunai Dalam Perjalanan adalah wang tunai yang diterima dan telah dikeluarkan resit penerimaannya tetapi belum dimasukkan ke dalam bank pada atau sebelum 31 Disember tahun semasa. Wang Tunai Dalam Tangan pula terdiri daripada 100 Panjar Wang Runcit dan 13 Panjar Wang Runcit Khas yang diberi kepada Pemegang Panjar untuk tujuan perbelanjaan runcit.

5.1.2. Analisis perbandingan **kedudukan baki wang tunai menunjukkan peningkatan sebanyak RM184.33 juta** atau 102.6% menjadi RM363.97 juta pada akhir tahun 2019 berbanding RM179.64 juta pada tahun 2018. Peningkatan baki wang tunai adalah disebabkan terimaan sebanyak RM163.65 juta pada bulan Disember 2019, yang terdiri daripada pemberian khas YAB Perdana Menteri, pemberian penyelenggaraan jalan raya (MARRIS) daripada Kerajaan Persekutuan, sumbangan yang diterima oleh Kerajaan negeri, keuntungan daripada urus niaga pelaburan, keuntungan Ladang Kledang Mas, royalti air, kutipan cukai hiburan dan lain-lain terimaan. Analisis perbandingan baki wang tunai bagi tahun 2019 dan 2018 adalah seperti dalam **Jadual 4**.

JADUAL 4
KEDUDUKAN BAKI WANG TUNAI PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	363.25	178.87	184.38	103.1
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.72	0.77	(0.05)	(6.5)
JUMLAH		363.97	179.64	184.33	102.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

5.2. Pelaburan

5.2.1. Mengikut Seksyen 8(3)(b), Akta Tatacara Kewangan 1957, Kerajaan negeri dibenarkan untuk melabur dalam deposit di bank dan pelaburan saham sekiranya mempunyai lebihan wang. Pada tahun 2019, pelaburan Kerajaan negeri terdiri daripada pegangan Saham dan Deposit Dalam Negeri yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan.

5.2.2. Analisis perbandingan kedudukan pelaburan pada akhir tahun 2019 dan 2018 menunjukkan peningkatan sebanyak RM19.40 juta atau 2.2% kepada RM916.37 juta berbanding RM896.97 juta pada tahun 2018. Peningkatan pelaburan Deposit Dalam Negeri sebanyak RM21.30 juta merupakan penyumbang utama kepada peningkatan baki pelaburan pada tahun 2019. Analisis perbandingan kedudukan pelaburan pada akhir tahun 2019 dan 2018 adalah seperti dalam **Jadual 5**.

JADUAL 5
KEDUDUKAN PELABURAN PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Saham	34.77	36.67	(1.90)	(5.2)
2.	Deposit Dalam Negeri	881.60	860.30	21.30	2.5
JUMLAH		916.37	896.97	19.40	2.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

5.2.3. Pada tahun 2019, keseluruhan pulangan daripada pelaburan Saham dan Deposit Dalam Negeri serta keuntungan jualan saham adalah berjumlah RM39.30 juta. Dividen yang diterima daripada pelaburan Saham adalah berjumlah RM2.47 juta, iaitu menurun sebanyak RM429,388 atau 14.8% berbanding RM2.90 juta pada tahun 2018. Faedah dan hibah yang diterima daripada pelaburan Deposit Dalam Negeri adalah sejumlah RM32.27 juta, iaitu penurunan sebanyak RM2.34 juta atau 6.8% berbanding RM34.61 juta pada tahun 2018. Selain itu, Kerajaan negeri turut menerima keuntungan terhadap jualan saham Malaysia

Airports Holdings Berhad sejumlah RM4.56 juta. Analisis pulangan pelaburan pada tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 6**.

JADUAL 6
PULANGAN PELABURAN PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Saham	2.47	2.90	(0.43)	(14.8)
2.	Deposit Dalam Negeri	32.27	34.61	(2.34)	(6.8)
JUMLAH		34.74	37.51	(2.77)	(7.4)
1.	Keuntungan Jualan Saham	4.56	2.33	2.23	95.3
JUMLAH KESELURUHAN		39.30	39.84	(0.54)	(1.4)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

6. AKAUN HASIL DISATUKAN

- Akaun Hasil Disatukan mengakaun semua urusan niaga penerimaan hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan negeri. Akaun ini ditubuhkan mengikut Perkara 97 dan Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a), Akta Tatacara Kewangan 1957.
- Kerajaan negeri telah mengakhiri tahun kewangan 2019 dengan lebih berjumlah RM5.14 juta berbanding lebih RM9.92 juta yang diperoleh pada tahun 2018.** Lebih ini berpunca daripada kutipan hasil berjumlah RM1.095 bilion melebihi perbelanjaan mengurus Kerajaan negeri yang berjumlah RM1.090 bilion. Oleh itu, baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan telah meningkat menjadi RM617.59 juta pada tahun 2019. Kedudukan Akaun Hasil Disatukan pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 7**.

JADUAL 7
KEDUDUKAN AKAUN HASIL DISATUKAN PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
			(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	612.45	602.53	9.92	1.6
Hasil	1,094.89	1,069.16	25.73	2.4
Perbelanjaan Mengurus	1,089.75*	1,059.24*	30.51	2.9
Lebihan	5.14	9.92	(4.78)	(48.2)
BAKI PADA 31 DISEMBER	617.59	612.45	5.14	0.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

Nota: (*) – Perbelanjaan mengurus adalah termasuk pindahan ke Kumpulan Wang Pembangunan berjumlah RM352 juta (2019) dan RM344 juta (2018)

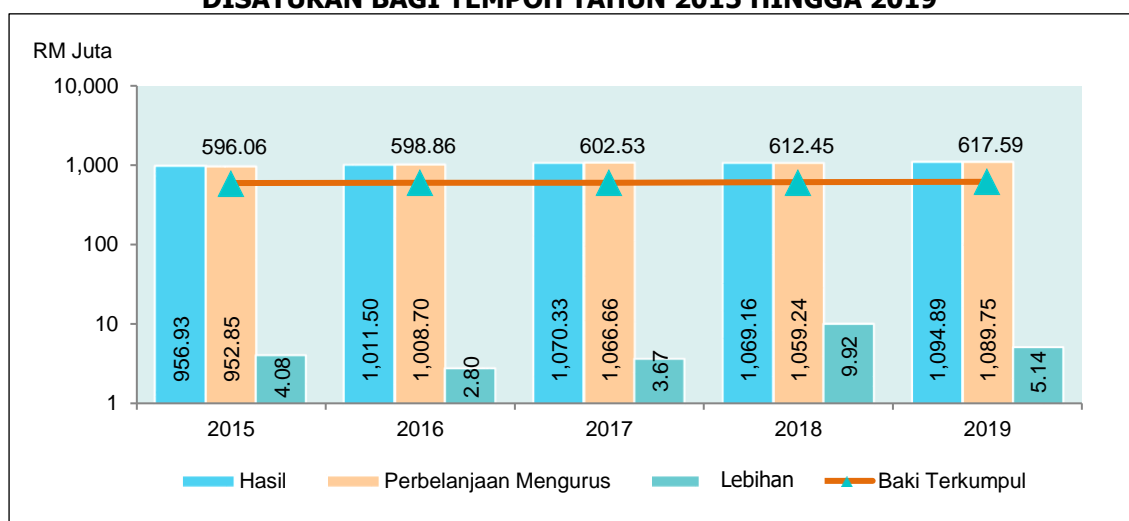
- c. Analisis perbandingan bagi tahun 2015 hingga 2019 mendapati baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan menunjukkan trend meningkat mulai tahun 2015. Baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan sejumlah RM617.59 juta pada tahun 2019 merupakan baki tertinggi bagi tempoh lima (5) tahun. Kedudukan baki Akaun Hasil Disatukan bagi tempoh tahun 2015 hingga 2019 adalah seperti dalam **Jadual 8** dan **Carta 2**.

JADUAL 8
KEDUDUKAN BAKI AKAUN HASIL DISATUKAN BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

BUTIRAN	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	2017 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	2019 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	591.98	596.06	598.86	602.53	612.45
Hasil	956.93	1,011.50	1,070.33	1,069.16	1,094.89
Perbelanjaan Mengurus	952.85	1,008.70	1,066.66	1,059.24	1,089.75
Lebihan	4.08	2.80	3.67	9.92	5.14
BAKI PADA 31 DISEMBER	596.06	598.86	602.53	612.45	617.59

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

CARTA 2
KEDUDUKAN BAKI AKAUN HASIL
DISATUKAN BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

6.1. Hasil

6.1.1. Kerajaan negeri memungut tiga (3) jenis hasil yang terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada tahun 2019, kutipan hasil sebenar RM1.095 bilion melebihi anggaran hasil sejumlah RM63.91 juta atau 6.2% berbanding anggaran hasil sejumlah RM1.031 bilion. Pencapaian kutipan bagi Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil pada tahun 2019 adalah cekat, iaitu kutipan sebenar melebihi anggaran hasil masing-masing sebanyak 48.2% dan 28.2%. Kutipan sebenar bagi Hasil Cukai adalah kurang 19.8% daripada anggaran hasil

yang ditetapkan. Maklumat lanjut mengenai kutipan hasil negeri adalah seperti dalam **Jadual 9**.

JADUAL 9
KUTIPAN HASIL SEBENAR PADA TAHUN 2019
BERBANDING ANGGARAN HASIL YANG DILULUSKAN

BIL.	BUTIRAN HASIL	ANGGARAN DILULUSKAN (RM Juta)	HASIL SEBENAR (RM Juta)	LEBIHAN/ (PENGURANGAN) (RM Juta)	PENCAPAIAN (%)
1.	Hasil Cukai	588.66	472.11	(116.55)	(19.8)
2.	Hasil Bukan Cukai	278.44	412.67	134.23	48.2
3.	Terimaan Bukan Hasil	163.88	210.11	46.23	28.2
JUMLAH		1,030.98	1,094.89	63.91	6.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

6.1.2. Secara keseluruhannya, **hasil yang dikutip oleh Kerajaan negeri pada tahun 2019 adalah berjumlah RM1.095 bilion, iaitu meningkat sebanyak RM25.73 juta** atau 2.4% berbanding sejumlah RM1.069 bilion pada tahun 2018. Peningkatan ini disebabkan Hasil Cukai meningkat sebanyak RM37.45 juta berpunca daripada peningkatan Cukai Tanah Semasa dan Berulang sebanyak RM31.09 juta atau 12.2% kepada RM285.37 juta pada tahun 2019 berbanding RM254.28 juta pada tahun 2018. Jumlah kutipan hasil mengikut kategori pada tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 10**.

JADUAL 10
KUTIPAN HASIL PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN HASIL	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	472.11	434.66	37.45	8.6
2.	Hasil Bukan Cukai	412.67	420.84	(8.17)	(1.9)
3.	Terimaan Bukan Hasil	210.11	213.66	(3.55)	(1.7)
JUMLAH		1,094.89	1,069.16	25.73	2.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

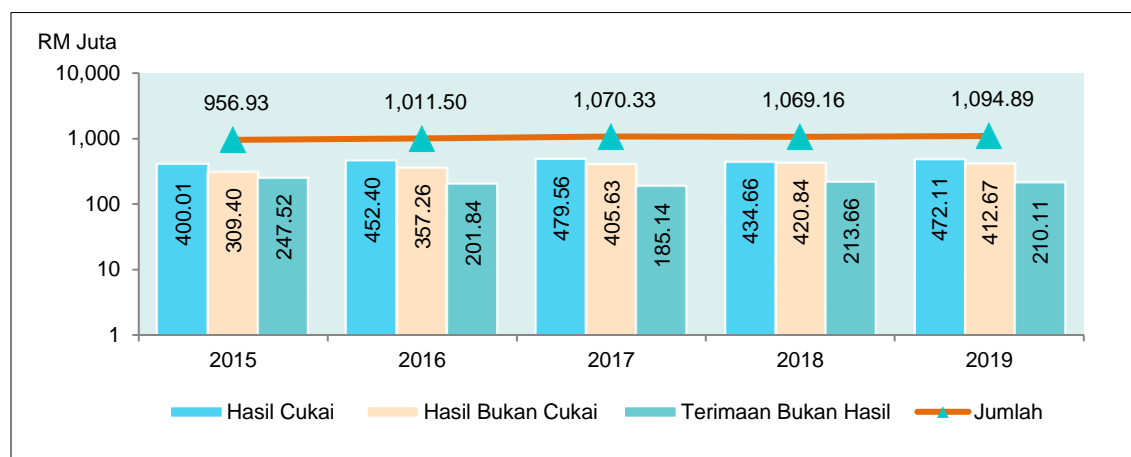
6.1.3. Prestasi kutipan hasil Kerajaan negeri bagi tempoh tahun 2015 hingga 2019 menunjukkan peningkatan pada setiap tahun kecuali pada tahun 2018. Tahun 2019 mencatatkan kutipan hasil tertinggi bagi tempoh lima (5) tahun seperti dalam **Jadual 11** dan **Carta 3**.

JADUAL 11
PRESTASI KUTIPAN HASIL
KERAJAAN NEGERI BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

BIL.	BUTIRAN HASIL	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	2017 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	2019 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	400.01	452.40	479.56	434.66	472.11
2.	Hasil Bukan Cukai	309.40	357.26	405.63	420.84	412.67
3.	Terimaan Bukan Hasil	247.52	201.84	185.14	213.66	210.11
JUMLAH		956.93	1,011.50	1,070.33	1,069.16	1,094.89

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

CARTA 3
PRESTASI KUTIPAN HASIL KERAJAAN NEGERI BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

6.1.4. Penyumbang utama hasil Kerajaan negeri ialah Cukai Tanah, Perolehan daripada Jualan Barang-Barang, Terimaan daripada Agensi-Agensi Kerajaan yang Lain, Royalti serta Keuntungan Pembiayaan dan Perolehan Pelaburan. Semua hasil ini menyumbang sejumlah RM886.78 juta atau 81% daripada keseluruhan hasil pada tahun 2019 berjumlah RM1.095 bilion. Secara perbandingan, lima (5) hasil tersebut turut menyumbang sejumlah RM895.24 juta atau 83.7% daripada keseluruhan hasil pada tahun 2018 berjumlah RM1.069 bilion. Pada tahun 2019, hasil Cukai Tanah menyumbang sejumlah RM323 juta (29.5%) daripada keseluruhan hasil Kerajaan negeri. Manakala penyumbang kedua dan ketiga terbesar adalah Perolehan daripada Jualan Barang-Barang dan Terimaan daripada Agensi Kerajaan yang Lain dengan masing-masing berjumlah RM232.19 juta (21.2%) dan RM163.61 juta (14.9%). Penyumbang utama hasil Kerajaan negeri bagi tahun 2019 dan 2018 adalah seperti dalam **Jadual 12**. Trend penyumbang utama hasil Kerajaan negeri bagi tempoh lima (5) tahun dari tahun 2015 hingga 2019 adalah seperti dalam **Jadual 13**.

JADUAL 12
PENYUMBANG UTAMA HASIL KERAJAAN NEGERI BAGI TEMPOH TAHUN 2019 DAN 2018

BIL.	BUTIRAN HASIL	2019		2018	
		(RM Juta)	(%)	(RM Juta)	(%)
1.	Cukai Tanah	323.00	29.5	298.28	27.9
2.	Perolehan daripada Jualan Barang-Barang	232.19	21.2	243.09	22.7
3.	Terimaan daripada Agensi Kerajaan yang Lain	163.61	14.9	195.46	18.3
4.	Royalti	103.74	9.5	99.75	9.3
5.	Keuntungan Pembiayaan dan Perolehan Pelaburan	64.24	5.9	58.66	5.5
JUMLAH		886.78	81.0	895.24	83.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

JADUAL 13
PENYUMBANG UTAMA HASIL
KERAJAAN NEGERI BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

BIL.	BUTIRAN HASIL	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	2017 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	2019 (RM Juta)
1.	Cukai Tanah	247.00	285.43	305.73	298.28	323.00
2.	Perolehan daripada Jualan Barang-Barang	128.72	175.32	203.25	243.09	232.19
3.	Terimaan daripada Agensi Kerajaan yang Lain	205.67	152.98	145.34	195.46	163.61
4.	Royalti	120.46	133.40	138.89	99.75	103.74
5.	Keuntungan Pembiayaan dan Perolehan Pelaburan	52.31	51.18	59.64	58.66	64.24
JUMLAH		754.16	798.31	852.85	895.24	886.78

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

6.1.5. Analisis Audit mendapati 100 butiran hasil mengalami peningkatan sebanyak RM723.56 juta dan 96 butiran hasil mengalami penurunan sebanyak RM364.42 juta. Justifikasi bagi lima (5) butiran hasil yang telah mencatat peningkatan dan penurunan yang ketara pada tahun 2019 berbanding tahun 2018 adalah seperti dalam **Jadual 14** dan **Jadual 15**.

JADUAL 14
JUSTIFIKASI PENINGKATAN HASIL
YANG KETARA PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN HASIL	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENINGKATAN
				(RM Juta)	(%)	
1.	Terimaan Dari Jabatan/Agensi Kerajaan	40.00	8.12	31.88	392.6	Peningkatan disebabkan tambahan bayaran sumbangan daripada Lembaga Air Perak (LAP) sebanyak RM30 juta dan Perbadanan Menteri Besar Perak (MB Inc.) sebanyak RM4 juta.
2.	Cukai Tanah Semasa dan Berulang	285.37	254.28	31.09	12.2	<ul style="list-style-type: none"> Peningkatan bilangan hak milik baharu pada tahun 2019 iaitu sebanyak 25,985 hak milik berbanding tahun 2018 sebanyak 14,370 hak milik. Tempoh pemberian remisyen pindaan cukai tanah bagi tanah milik Pesuruhjaya Tanah Persekutuan yang telah tamat pada tahun 2018 telah meningkatkan jumlah kutipan cukai tanah semasa pada tahun 2019 iaitu sebanyak RM62.77 juta.

BIL.	BUTIRAN HASIL	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENINGKATAN
				(RM Juta)	(%)	
3.	Hasil dan Faedah Dari Pelaburan Dalam Perwira Affin Bank	8.24	0.00	8.24	100	Peningkatan disebabkan penambahan pelaburan dalam Affin Bank mulai bulan Julai hingga Disember 2018 sebanyak RM274.2 juta dengan tawaran kadar keuntungan yang lebih kompetitif berbanding bank-bank yang lain. Faedah daripada pelaburan tersebut telah diterima dalam tahun 2019 menyebabkan peningkatan berlaku dalam tahun 2019.
4.	Levi Pindah Milik Warga Asing	7.55	1.13	6.42	568.1	Peningkatan kadar bayaran levi perolehan hartanah oleh warganegara asing disebabkan penambahbaikan garis panduan perolehan hartanah oleh warga asing di mana: <ul style="list-style-type: none"> Perolehan hartanah telah dibuka sehingga perolehan kedua pada kadar 1.5% atau minima RM15,000 bagi kategori perolehan rumah kediaman. Levi perolehan hartanah juga telah dibuka kepada beberapa kategori perolehan seperti tanah pertanian (<i>Homestead</i>), perniagaan dan perusahaan. Pemilikan juga dibenarkan sehingga perolehan kelima dan seterusnya.
5.	Perolehan Dari Simpanan Pelaburan Dalam Bank	17.23	11.51	5.72	49.7	Peningkatan amaun pelaburan sebanyak RM2.179 bilion pada tahun 2019 berdasarkan lebih wang tunai di akaun bank Bendahari berbanding RM1.331 bilion pada tahun 2018. Ini telah menyumbang kepada peningkatan perolehan dari simpanan pelaburan dalam bank pada tahun 2019.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

JADUAL 15
JUSTIFIKASI PENURUNAN HASIL YANG KETARA PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN HASIL	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENURUNAN
				(RM Juta)	(%)	
1.	Bayaran Balik Pinjaman oleh Badan-Badan Berkanun dan Penguasa Tempatan	1.64	40.84	(39.20)	(96.0)	Penurunan bayaran balik pinjaman adalah disebabkan oleh tiada lagi pelarasan tambahan oleh Lembaga Air Perak (LAP) yang dibuat pada tahun 2019. Peningkatan hasil pada tahun 2018 adalah disebabkan oleh tindakan pelarasan kontra yang telah dibuat antara pinjaman LAP dengan Kerajaan negeri berkaitan bayaran pendahuluan royalti LAP sebanyak RM40.51 juta.
2.	Lebih Dari Pelarasan Akaun Amanah/Kumpulan Wang	0.00	5.00	(5.00)	(100)	Tiada pelarasan daripada mana-mana akaun amanah/kumpulan wang yang dibuat pada tahun 2019 termasuk Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya (MARRIS) Negeri Perak seperti tahun 2018.
3.	Premium Bagi Geran	184.91	189.35	(4.44)	(2.3)	<ul style="list-style-type: none"> Penurunan disebabkan tiada bayaran premium bagi permohonan lanjutan tempoh pajakan yang diterima dalam tahun 2019 berbanding tahun 2018 di mana bayaran premium yang diterima sejumlah RM19.76 juta yang melibatkan keluasan tanah berskala besar di daerah Bagan Datuk. Tiada sebarang kelulusan permohonan baharu dan lanjutan tempoh pajakan yang diterima oleh PDT Kuala Kangsar dalam tahun 2019 berbanding tahun 2018 di mana bayaran premium yang diterima sejumlah RM13.29 juta daripada Perak

BIL.	BUTIRAN HASIL	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENURUNAN
				(RM Juta)	(%)	
						Hanjoong Simen Sdn. Bhd..
4.	Hasil dan Faedah Dari Pelaburan Dalam Bank Persatuan Malaysia Berhad	3.47	7.72	(4.25)	(55.1)	Penurunan adalah disebabkan pengeluaran pelaburan dalam Bank Persatuan yang disebabkan oleh kadar keuntungan yang ditawarkan pada tahun 2018 adalah lebih rendah iaitu antara 4.10% ke 4.15% setahun berbanding lain-lain bank.
5.	Lesen Tanah dan Galian - Tanah	34.47	38.58	(4.11)	(10.6)	Penurunan kutipan adalah disebabkan permintaan pasaran bahan batuan yang merosot menyebabkan kurangnya jualan permit pengeluaran pasir.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

6.1.6. Bayaran Penggunaan Air Laut Mengikut Kadar Lama

- Berdasarkan Warta Kerajaan bertarikh 15 Disember 2018, kenaikan kadar adalah RM0.015 setiap m³ bagi penggunaan air laut ke atas tiga (3) syarikat jana kuasa elektrik. Penggunaan air laut adalah untuk keperluan penyejukan mesin di stesen jana kuasa tenaga elektrik.
- Berdasarkan surat maklum balas yang diterima daripada Pejabat Daerah Dan Tanah Manjung, hasil diterima bagi penggunaan air laut daripada ketiga-tiga syarikat jana kuasa tersebut yang berjumlah RM18.98 juta adalah mengikut kadar lama iaitu RM0.01 per m³. Jumlah yang sepatutnya dibayar oleh syarikat-syarikat tersebut pada tahun 2019 adalah sejumlah RM28.47 juta pada kadar baru iaitu RM0.015 per m³. Keadaan ini mengakibatkan **hasil kerajaan berkurang sejumlah RM9.49 juta dan tidak diambil kira dalam Akaun Belum Terima pada tahun 2019**. Maklumat terperinci berkaitan kadar penggunaan air laut yang berkurang bayar adalah seperti dalam **Jadual 16**.

JADUAL 16
BAYARAN PENGGUNAAN AIR LAUT

BIL	NO. SYARIKAT	ANGGARAN PENGGUNAAN AIR (M ³)	KADAR YANG DIKUTIP (RM)	JUMLAH KUTIPAN (RM Juta)	KADAR YANG DILULUSKAN (RM)	JUMLAH YANG SEPATUTNYA DIKUTIP (RM Juta)	KURANGAN HASIL (RM Juta)
1.	398456-H	1,500,000,000	0.01	15.00	0.015	22.50	7.50
2.	248091-X	89,499,168	0.01	0.89	0.015	1.34	0.45
3.	1056130-H	308,859,600	0.01	3.09	0.015	4.63	1.54
JUMLAH				18.98		28.47	9.49

Sumber: Surat Maklum Balas daripada PDT Manjung

Maklum Balas Pejabat Kewangan Negeri Perak yang Diterima pada 29 Mei 2020

Berdasarkan maklum balas yang diterima, syarikat memohon pengurangan caj penggunaan air laut disebabkan oleh isu kemampuan kewangan syarikat. Sebarang kenaikan caj atau kos yang besar akan memberikan impak kepada kedudukan kewangan dan pendapatan syarikat. Pihak Kerajaan negeri akan meneliti perkara berkaitan isu kemampuan kewangan yang dibangkitkan oleh syarikat pengguna air laut terbabit. Isu ini masih dalam peringkat perbincangan antara Kerajaan negeri dengan syarikat. Bagaimanapun, Pejabat Kewangan Negeri akan mengutip tunggakan caj air laut bagi tahun 2019 berjumlah RM9.49 juta daripada tiga (3) syarikat jana kuasa elektrik terbabit.

6.1.7. Berdasarkan Pengauditan Pematuhan Hasil Tahun 2019 yang dijalankan di tiga (3) Pejabat Daerah Dan Tanah (PDT) iaitu PDT Kinta, Batu Gajah, PDT Batang Padang Dan PDT Kuala Kangsar, terdapat isu berkaitan hasil tidak dapat dikutip mengikut tempoh yang sepatutnya. Butirannya adalah seperti butiran berikut:

a. Hasil Borang 5A Berjumlah RM0.64 Juta Lewat Dikutip

- i. Berdasarkan Piagam Pelanggan Bahagian Pentadbiran Tanah, proses permohonan tanah sehingga penyediaan kertas Majlis Mesyuarat Kerajaan (MMK) bagi PDT Batang Padang dan PDT Kuala Kangsar adalah dalam tempoh lapan (8) bulan. Manakala bagi PDT Kinta, Batu Gajah adalah dalam tempoh enam (6) bulan.
- ii. Semakan Audit mendapati 26 Borang 5A yang dikeluarkan pada tahun 2019 berjumlah RM0.64 juta telah dijelaskan melebihi tempoh yang ditetapkan. Tempoh masa yang diambil untuk memproses 26 permohonan tersebut adalah antara 11 hingga 87 bulan. Kelewatan memproses permohonan menyebabkan hasil tidak dapat dikutip mengikut tempoh yang sepatutnya. Butiran terperinci adalah seperti dalam **Jadual 17**.

JADUAL 17
TEMPOH MEMPROSES PERMOHONAN PEMBERIMILIKAN TANAH

BIL	PEJABAT DAERAH DAN TANAH	TEMPOH PROSES PERMOHONAN (Bulan)	BILANGAN PEMOHON	JUMLAH BAYARAN DALAM NOTIS 5A (RM)
1.	PDT Kinta, Batu Gajah	11 hingga 87	20	629,533
2.	PDT Batang Padang	26	1	2,384
3.	PDT Kuala Kangsar	12 hingga 19	5	9,574
JUMLAH			26	641,491

Sumber: Fail Pemohon

Maklum Balas Pejabat Kewangan Negeri Perak yang Diterima pada 29 Mei 2020

Maklum balas dari PDT menyatakan antara sebab kelewatan memproses permohonan pemberimilikan tanah adalah:

- kelewatan pelantikan ahli JKPTD disebabkan oleh perubahan Kerajaan berdasarkan keputusan Pilihan Raya Umum ke 14;
- penangguhan mesyuarat JKPTD;
- kelewatan mendapat ulasan teknikal dari agensi luar yang menjangkau sehingga beberapa bulan; dan
- kekurangan kakitangan dalam penyediaan laporan tanah dan penyediaan kertas ringkasan serta pertukaran dalaman menyebabkan kakitangan baru mengambil masa untuk memahami prosedur kerja.

6.2. Perbelanjaan Mengurus

6.2.1. Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada Emolumen, Perkhidmatan Dan Bekalan, Aset, Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap serta Perbelanjaan Lain. **Peruntukan yang diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri (DUN) bagi perbelanjaan mengurus tahun 2019 adalah berjumlah RM1.140 bilion. Jumlah ini tidak menunjukkan perubahan ketara berbanding tahun 2018 yang diluluskan sebanyak RM1.141 bilion.** Kedudukan peruntukan mengurus yang diluluskan pada akhir tahun 2019 berbanding tahun 2018 mengikut butiran perbelanjaan adalah seperti dalam **Jadual 18.**

JADUAL 18
PERUNTUKAN MENGRUS YANG
DILULUSKAN PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN PERBELANJAAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	372.25	358.53	13.72	3.8
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	264.67	259.50	5.17	2.0
3.	Aset	17.47	14.50	2.97	20.5
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	476.82	505.94	(29.12)	(5.8)
5.	Perbelanjaan Lain	9.30	2.40	6.90	287.5
JUMLAH		1,140.51	1,140.87	(0.36)	(0.03)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

6.2.2. Analisis Audit mendapati empat (4) peruntukan mengurus pada tahun 2019 mencatatkan peningkatan berbanding tahun 2018. Peningkatan peruntukan mengurus ini terdiri daripada Emolumen, Perkhidmatan Dan Bekalan, Aset serta Perbelanjaan Lain masing-masing sebanyak RM13.72 juta, RM5.17 juta, RM2.97 juta dan RM6.90 juta. Peruntukan bagi Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap pula mencatatkan penurunan sebanyak RM29.12 juta berbanding tahun 2018. Justifikasi bagi peningkatan dan penurunan peruntukan mengurus pada tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 19**.

JADUAL 19
JUSTIFIKASI PENINGKATAN DAN PENURUNAN
PERUNTUKAN MENGRUS PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN PERBELANJAAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENINGKATAN/ PENURUNAN
				(RM Juta)	(%)	
1.	Emolumen	372.25	358.53	13.72	3.8	Peningkatan yang dicatatkan berikutan pengumuman Kerajaan negeri bagi pemberian Bantuan Khas Kewangan (BKK) Bajet 2019 sebanyak sebulan gaji serta kenaikan gaji tahunan.
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	264.67	259.50	5.17	2.0	Peningkatan melibatkan kenaikan perbelanjaan tuntutan perjalanan, penyenggaraan kenderaan, kerja-kerja pembaikan, pengangkutan serta bekalan pejabat dan bahan mentah.
3.	Aset	17.47	14.50	2.97	20.5	Sebahagian besar perbelanjaan ini adalah untuk pembelian peralatan pejabat, kenderaan dan penggantian peralatan jentera.
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	476.82	505.94	(29.12)	(5.8)	<ul style="list-style-type: none"> Perbelanjaan Kod 40000 yang tinggi pada tahun 2018 disumbangkan oleh perbelanjaan Sekretariat SUKMA (RM3.0 juta), Bantuan Kewangan Bagi Pertubuhan Sukarela Kebajikan (RM0.58 juta), Bayaran Honorarium & Ex Gratia Kerja-Kerja Endorsan Tanah (RM1.34 juta) serta Bayaran Insentif SUKMA/PARA SUKMA dan Piala Malaysia (RM1.54 juta) yang dihaskan pada tahun 2018 sahaja. Terdapat juga perbelanjaan yang ditamatkan mulai tahun 2019 iaitu peruntukan kepada Yayasan Bina Upaya berjumlah RM1.5 juta dan sumbangan kepada Persatuan Bola Sepak Perak berjumlah RM1.5 juta.

BIL.	BUTIRAN PERBELANJAAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENINGKATAN/ PENURUNAN
				(RM Juta)	(%)	
5.	Perbelanjaan Lain	9.30	2.40	6.90	287.5	Peningkatan ketara berlaku disebabkan bayaran balik kepada Akaun Peruntukan Khas sebanyak RM5 juta dan lain-lain bayaran balik yang berjumlah RM4.03 juta. Sebahagian besar perbelanjaan ini digunakan bagi membuat bayaran balik hasil dan juga hapus kira.
JUMLAH		1,140.51	1,140.87	(0.36)	0.03)	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

6.2.3. Analisis Audit juga mendapati sejumlah RM1.090 bilion atau 95.5% telah dibelanjakan daripada sejumlah RM1.140 bilion peruntukan yang diluluskan pada tahun 2019 adalah seperti dalam **Jadual 20**.

JADUAL 20
PRESTASI PERBELANJAAN MENGURUS SEBENAR
BERBANDING PERUNTUKAN YANG DILULUSKAN PADA TAHUN 2019

BIL.	BUTIRAN PERBELANJAAN	PERUNTUKAN DILULUSKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN SEBENAR (RM Juta)	PERUBAHAN (RM Juta)	PRESTASI PERBELANJAAN (%)
1.	Emolumen	372.25	359.52	12.73	96.6
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	264.67	251.41	13.26	95.0
3.	Aset	17.47	16.65	0.82	95.3
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	476.82	453.14	23.68	95.0
5.	Perbelanjaan Lain	9.30	9.03	0.27	97.1
JUMLAH		1,140.51	1,089.75	50.76	95.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

6.2.4. Perbelanjaan mengurus Kerajaan negeri pada keseluruhannya meningkat sebanyak RM30.51 juta atau 2.9% iaitu daripada RM1.059 bilion pada tahun 2018 menjadi RM1.090 bilion pada tahun 2019. Kedudukan perbelanjaan mengurus Kerajaan negeri pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 mengikut butiran perbelanjaan mengurus adalah seperti dalam **Jadual 21**.

JADUAL 21
KEDUDUKAN PERBELANJAAN MENGURUS
PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN PERBELANJAAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	359.52	341.39	18.13	5.3
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	251.41	240.53	10.88	4.5
3.	Aset	16.65	12.43	4.22	34.0
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	453.14	463.52	(10.38)	(2.2)
5.	Perbelanjaan Lain	9.03	1.37	7.66	559.1
JUMLAH		1,089.75	1,059.24	30.51	2.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

6.2.5. Analisis Audit mendapati beberapa butiran perbelanjaan mengurus mencatatkan peningkatan dan penurunan pada tahun 2019 berbanding perbelanjaan tahun 2018. Justifikasi bagi perbelanjaan mengurus yang mencatatkan peningkatan dan penurunan yang ketara pada tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 22** dan **Jadual 23**.

JADUAL 22
JUSTIFIKASI PENINGKATAN PERBELANJAAN
MENGURUS YANG KETARA PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN PERBELANJAAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENINGKATAN
				(RM Juta)	(%)	
1.	Pulangan Balik dan Hapuskira	8.53	0.85	7.68	903.5	<ul style="list-style-type: none"> • Bayaran balik ke Akaun Amanah MARRIS RM5 juta berikutan kesilapan memasukkan baki di dalam akaun amanah tersebut ke Akaun Hasil pada tahun 2018. • Bayaran balik kepada sebuah syarikat berjumlah RM2 juta berikutan perubahan keputusan MMK berkenaan penggunaan permit Projek Hidroelektrik Kecil dan Talian selepas syarikat membuat bayaran. • Bayaran balik kepada Lembaga Air Perak RM0.95 juta daripada RM21.95 juta yang perlu dibayar bagi projek yang telah dipindahkan kepada Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB).
2.	Pencen	12.83	12.17	0.66	5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Sebahagian besarnya disebabkan kenaikan bilangan penerima pencen seramai 31 orang iaitu daripada 209 orang sebelum Pilihanraya Umum Ke-14 pada tahun 2018 kepada 240 orang. • Dalam keadaan biasa, kenaikan tahunan pencen adalah sebanyak 2%.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

JADUAL 23
JUSTIFIKASI PENURUNAN PERBELANJAAN
MENGURUS YANG KETARA PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN PERBELANJAAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		JUSTIFIKASI PENURUNAN
				(RM Juta)	(%)	
1.	Ganjaran	0.95	12.89	(11.94)	(92.6)	Pembayaran ganjaran yang lebih tinggi pada tahun 2018 berbanding tahun 2019 disebabkan oleh pembubaran Dewan Negeri pada 7 April 2018. Pembayaran ganjaran ini dibuat kepada semua 59 bekas ADUN yang terlibat.
2.	Tuntutan Insurans	0.08	0.15	(0.07)	(46.7)	Penurunan pembayaran tuntutan insurans pada tahun 2019 disebabkan jumlah tuntutan yang lebih rendah berbanding tahun 2018 di mana sejumlah RM107,140 telah dibayar kepada syarikat dan individu yang berurusan dengan Kerajaan negeri.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

6.2.6. Pembayaran di Bawah Arahan Perbendaharaan 58(a)

- a. Arahan Perbendaharaan (AP) 58(a) menyatakan bahawa bayaran terhadap bekalan/perkhidmatan yang diterima pada tahun sebelumnya boleh dibuat pada tahun semasa. Pembayaran boleh dibuat dengan syarat jabatan mempunyai baki peruntukan yang mencukupi pada tahun bekalan/perkhidmatan tersebut diterima tanpa sebarang keraguan sebab berlakunya kelewatan. Semakan Audit mendapati pembayaran di bawah AP58(a) pada tahun 2019 berjumlah RM0.96 juta melibatkan 603 baucar bayaran di 57 Jabatan. Pembayaran pada tahun 2019 menurun sebanyak RM0.67 juta atau 41.2% berbanding RM1.63 juta pada tahun 2018 yang melibatkan 457 baucar bayaran di 60 Jabatan. Pembayaran ini melibatkan bil yang diterima bagi tempoh bulan November 2018 hingga Mac 2019. Daripada 57 jabatan yang terlibat, 18 jabatan menunjukkan peningkatan bayaran, 10 jabatan membuat pembayaran di bawah AP58(a) mulai tahun 2019 dan 29 jabatan menunjukkan penurunan bayaran. Butirannya adalah seperti dalam **Jadual 24**.

JADUAL 24
PEMBAYARAN DI BAWAH AP 58(a) TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	JABATAN/PEJABAT	2019		2018		PERUBAHAN	
		BIL. BAUCAR BAYARAN	JUMLAH (RM)	BIL. BAUCAR BAYARAN	JUMLAH (RM)	(RM)	(%)
1.	Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Perak	47	194,250	40	9,928	184,322	1,856.6
2.	Jabatan Pertanian Negeri Perak	3	45,938	3	3,614	42,324	1,171.1
3.	Pejabat Hutan Hulu Perak	3	28,464	1	5,858	22,606	385.9
4.	Pejabat Tanah Dan Galian Negeri Perak	99	34,780	10	12,445	22,335	179.5
5.	Jabatan Perhutanan Negeri Perak	3	11,428	1	4,320	7,108	164.5
6.	Pejabat Hutan Kuala Kangsar	2	15,848	1	6,100	9,748	159.8
7.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kerian	12	7,143	1	3,745	3,399	90.8
8.	JKR Hulu Perak	1	1,494	1	838	657	78.4
9.	Bahagian Khidmat Pengurusan SUK	115	59,331	11	34,169	25,163	73.6
10.	Pejabat Pertanian Kinta	1	1,370	1	848	522	61.5
11.	Pejabat Pertanian Hilir Perak	1	1,700	1	1,242	457	36.8
12.	Bahagian Sumber Manusia SUK	21	5,789	11	4,268	1,520	35.6
13.	Pejabat Hutan Larut, Matang Dan Selama	2	9,808	1	7,574	2,233	29.5
14.	Pejabat Pertanian Perak Tengah	1	2,668	1	2,091	577	27.6
15.	Pejabat Pertanian Kuala Kangsar	1	1,331	1	1,196	135	11.3
16.	Jabatan Kehakiman Syariah	1	1,943	1	1,817	126	7.0
17.	Pejabat Daerah Dan Tanah Hilir Perak	1	2,243	2	2,142	101	4.7
18.	Jabatan Pendakwaan Syariah	13	1,082	4	1,081	1	0.1
19.	Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri Perak	6	5,220	-	-	5,220	100.0

BIL.	JABATAN/PEJABAT	2019		2018		PERUBAHAN	
		BIL. BAUCAR BAYARAN	JUMLAH (RM)	BIL. BAUCAR BAYARAN	JUMLAH (RM)	(RM)	(%)
20.	Pejabat Daerah Dan Tanah Perak Tengah	1	5,000	-	-	5,000	100.0
21.	JKR Larut, Matang Dan Selama	1	4,427	-	-	4,427	100.0
22.	Jabatan Mineral Dan Geosains	3	4,338	-	-	4,338	100.0
23.	Pejabat Hutan Kinta/Manjung	1	3,629	-	-	3,629	100.0
24.	Pejabat Pertanian Kejuruteraan Titi Gantung	1	1,815	-	-	1,816	100.0
25.	Pejabat Pertanian Batang Padang	1	1,465	-	-	1,465	100.0
26.	Pejabat Daerah Dan Tanah Muar	4	1,123	-	-	1,123	100.0
27.	JPS Kinta	1	1,000	-	-	1,000	100.0
28.	Sekolah Raja Perempuan Taayah	1	437	-	-	437	100.0
JUMLAH		347	455,064	92	103,276	351,788	340.6
Tambah: Lain-lain • (29 jabatan)		256	505,589	365	1,531,379	(1,025,690)	(67.0)
JUMLAH KESELURUHAN		603	960,653	457	1,634,655	(674,002)	(41.2)

Sumber: Baucar Bayaran AP 58(a)

- b. Lima (5) jabatan yang menunjukkan peningkatan ketara adalah Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Perak (JPS), Jabatan Pertanian Negeri Perak, Pejabat Hutan Hulu Perak, Pejabat Tanah Dan Galian Negeri Perak dan Jabatan Perhutanan Negeri Perak. Pembayaran AP 58(a) dibuat adalah disebabkan bil dan tuntutan lewat diterima dan antara tujuan pembayaran adalah seperti dalam **Jadual 25**.

JADUAL 25
TUJUAN PEMBAYARAN DI BAWAH AP 58(a)

BIL.	JABATAN/PEJABAT	TUJUAN BAYARAN
1.	Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Perak	Bayaran balik emolumen 2018, bayaran sistem hidrologi dan bayaran bil minyak petrol/diesel bulan Disember 2018.
2.	Jabatan Pertanian Negeri Perak	Perkhidmatan membersihkan kawasan di Taman Herba dan perkhidmatan memotong rumput di Pusat Latihan Pertanian Manong bagi bulan Disember 2018.
3.	Pejabat Hutan Hulu Perak	Bayaran balik emolumen 2018 dan bayaran bil minyak petrol/diesel bulan Disember 2018.
4.	Pejabat Tanah Dan Galian Negeri Perak	TNT, elaun lebih masa dan bayaran bil minyak petrol/diesel bulan Disember 2018.
5.	Jabatan Perhutanan Negeri Perak	Bayaran bil minyak petrol/diesel bulan Disember 2018.

Sumber: Baucar Bayaran AP58(a)

- c. Analisis Audit mendapati pada tahun 2019, sebanyak **75 daripada 603 baucar bayaran AP 58(a) berjumlah RM164,387 dibayar menggunakan peruntukan tahun 2019. Pembayaran di bawah AP 58(a) bagi keseluruhan 75 baucar bayaran tersebut adalah disebabkan peruntukan jabatan tidak mencukupi pada tahun**

perolehan dibuat. Pembayaran bil tanpa peruntukan sepatutnya dikenakan di bawah AP 59 disebabkan bekalan, perkhidmatan dan tuntutan telah diterima oleh pihak Kerajaan negeri secara suci hati pada tahun 2018 dan tidak sepatutnya dikenakan di bawah AP 58(a). Jabatan-jabatan yang terlibat adalah seperti dalam **Jadual 26**.

JADUAL 26
PEMBAYARAN DI BAWAH AP58(a) – PERUNTUKAN TIDAK MENCUKUPI

BIL.	JABATAN/PEJABAT	BILANGAN BAUCAR	JUMLAH (RM)	TUJUAN BAYARAN
1.	Pejabat Dato' Pengelola Bijaya Diraja	45	103,686	Jamuan Majlis Sambutan DYMM Sultan pulang dari memangku DYMM Agong, tuntutan perjalanan bulan Disember 2018, bayaran bil minyak kenderaan jabatan bulan Disember 2018.
2.	Jabatan Agama Islam Perak	10	12,199	Bayaran elaun pengawas peperiksaan kemasukan Sekolah Menengah Agama Negeri (SMAN).
3.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kerian	6	5,818	Bayaran bil minyak kenderaan jabatan bulan Disember 2018 dan tunggakan gaji bulan Disember 2018.
4.	Pejabat Tanah Dan Galian Negeri Perak	3	548	Bayaran balik bil telefon dan bayaran pos.
5.	Pejabat Hutan Daerah Kuala Kangsar	2	15,848	Bayaran bil minyak kenderaan jabatan bulan Disember 2018 dan bayaran perkhidmatan kawalan keselamatan bulan Disember 2018.
6.	Pejabat Hutan Daerah Larut, Matang Dan Selama	2	9,808	Bayaran bil minyak kenderaan jabatan bulan Disember 2018 dan bayaran sewa mesin fotostat bulan Disember 2018.
7.	Sekolah Menengah Agama Kampung Gajah	2	4,494	Tunggakan Bayaran Khas Kewangan Tahun 2018.
8.	Sekolah Menengah Izzuddin Shah	1	7,095	Tunggakan Bayaran Khas Kewangan Pesara Tahun 2018.
9.	Jabatan Perhutanan Negeri Perak	1	158	Bayaran balik bil telefon Pengarah bulan Disember 2018.
10.	Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Perak	1	880	Bayaran balik pakaian rasmi penerima pingat AMP.
11.	Jabatan Kerja Raya Daerah Manjung	1	224	Bayaran tambang feri bulan Disember 2018.
12.	Pejabat Hutan Daerah Kinta/Manjung	1	3,629	Bayaran bil minyak kenderaan jabatan bulan Disember 2018.
JUMLAH		75	164,387	

Sumber: Laporan/Daftar Pembayaran AP 58(a)

7. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan mengikut kehendak Seksyen 7(b), Akta Tatacara Kewangan 1957. Akaun ini digunakan untuk mengakaun semua pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan, bayaran balik pinjaman dan pindahan penerimaan pinjaman ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan atau Akaun Hasil Disatukan. Kerajaan negeri tidak menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan sejak tahun 2016.

8. AKAUN AMANAH DISATUKAN

- a. Akaun Amanah Disatukan adalah sebahagian daripada Kumpulan Wang Disatukan yang diwujudkan di bawah Seksyen 7(c), Akta Tatacara Kewangan 1957 dan terbahagi kepada tiga (3) kumpulan wang, iaitu Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Deposit. Pengurusan semua wang yang diterima tertakluk kepada arahan amanah mengikut terma-terma amanah tersebut. Pada akhir tahun 2019, **Akaun Amanah Disatukan berbaki RM662.75 juta berbanding sejumlah RM464.16 juta pada tahun 2018, iaitu peningkatan sebanyak RM198.59 juta atau 42.8%.**
- b. Analisis Audit mendapati peningkatan baki Akaun Amanah Disatukan pada tahun 2019 adalah disebabkan oleh peningkatan Kumpulan Wang Amanah Kerajaan sebanyak RM87.42 juta, Amanah Awam sejumlah RM91.98 juta dan Deposit sejumlah RM19.19 juta. Peningkatan baki Kumpulan Wang Amanah Kerajaan disumbangkan oleh penurunan baki defisit terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan sebanyak RM47.19 juta dan peningkatan baki Pelbagai Kumpulan Wang Amanah sebanyak RM40.23 juta. Peningkatan baki Amanah Awam disumbangkan oleh peningkatan baki 28 Akaun Amanah Awam dan peningkatan baki Deposit pula antaranya disumbangkan oleh peningkatan baki Deposit Am dan Deposit Khusus masing-masing sejumlah RM16.3 juta dan RM4.63 juta. Baki Akaun Amanah Disatukan pada tahun 2019 berbanding tahun 2018 adalah seperti dalam **Jadual 27.**

JADUAL 27
BAKI AKAUN AMANAH DISATUKAN PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	BIL. AKAUN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
					(RM Juta)	(%)
1.	Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada:	11	270.57	183.15	87.42	47.7
	<i>i) Kumpulan Wang Pembangunan</i>	<i>1</i>	<i>(49.20)</i>	<i>(96.39)</i>	<i>47.19</i>	<i>(49.0)</i>
	<i>ii) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah</i>	<i>10</i>	<i>319.77</i>	<i>279.54</i>	<i>40.23</i>	<i>14.4</i>
2.	Kumpulan Wang Amanah Awam	65	236.25	144.27	91.98	63.8
3.	Deposit	78	155.93	136.74	19.19	14.0
JUMLAH		154	662.75	464.16	198.59	42.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

8.1. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

- a. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ditubuhkan di bawah peruntukan Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 untuk maksud tertentu. Kumpulan wang ini

merupakan kumpulan wang pusingan dan perbelanjaannya tidak boleh melebihi had peruntukan yang diluluskan oleh DUN.

- b. Analisis Audit mendapati baki Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada tahun 2019 adalah berjumlah RM270.57 juta, iaitu peningkatan sebanyak RM87.42 juta. Peningkatan ini antaranya disumbangkan oleh penurunan baki defisit Kumpulan Wang Pembangunan sebanyak RM47.19 juta serta peningkatan baki Pelbagai Kumpulan Wang sebanyak RM40.23 juta yang disebabkan oleh peningkatan baki Akaun Peruntukan Khas (Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Perak) pada tahun 2019. Kedudukan baki Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 28**.

JADUAL 28
KEDUDUKAN BAKI KUMPULAN WANG
AMANAH KERAJAAN PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Kumpulan Wang Pembangunan	(49.20)	(96.39)	47.19	(49.0)
	Pelbagai Kumpulan Wang Amanah terdiri daripada:	319.77	279.54	40.23	14.4
	<i>i) Akaun Penyelesaian</i>	<i>0.00</i>	<i>0.00</i>	<i>0.00</i>	<i>0.0</i>
	<i>ii) Akaun Perniagaan</i>	<i>1.50</i>	<i>1.50</i>	<i>0.00</i>	<i>0.0</i>
	<i>iii) Akaun Pinjaman</i>	<i>18.36</i>	<i>14.27</i>	<i>4.09</i>	<i>28.7</i>
	<i>iv) Kumpulan Wang Luar Jangka</i>	<i>11.00</i>	<i>11.00</i>	<i>0.00</i>	<i>0.0</i>
	<i>v) Pelbagai Kumpulan Wang</i>	<i>288.91</i>	<i>252.77</i>	<i>36.14</i>	<i>14.3</i>
	BAKI PADA 31 DISEMBER	270.57	183.15	87.42	47.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

8.1.1. Kumpulan Wang Pembangunan

Kumpulan Wang Pembangunan ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 (Akta 406). Sumber kewangan bagi kumpulan wang ini terdiri daripada caruman dari Akaun Hasil Disatukan, terimaan pemberian daripada Kerajaan Persekutuan, ansuran sewa beli dan jualan serta pelbagai terimaan yang lain. Kumpulan Wang Pembangunan ini hanya boleh dibelanjakan bagi maksud yang ditentukan oleh Akta tersebut.

a. Prestasi Kewangan

- i. Pada tahun 2019, Kumpulan Wang Pembangunan telah mencatat lebihan sejumlah RM47.19 juta berbanding lebihan sejumlah RM40.19 juta pada tahun 2018. Lebihan ini disumbangkan oleh penerimaan berjumlah RM404.54 juta melebihi perbelanjaan berjumlah RM357.35 juta. Oleh itu, baki defisit terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun 2019

menurun sebanyak RM47.19 juta atau 49% menjadi RM49.20 juta berbanding RM96.39 juta pada tahun 2018. Kedudukan baki Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 29**.

JADUAL 29
KEDUDUKAN BAKI KUMPULAN WANG
PEMBANGUNAN PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
			(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	(96.39)	(136.58)	40.19	(29.4)
Penerimaan	404.54	389.73	14.81	3.8
Perbelanjaan	357.35	349.54	7.81	2.2
Lebihan	47.19	40.19	7.00	17.4
BAKI PADA 31 DISEMBER	(49.20)	(96.39)	47.19	(49.0)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

- ii. Baki defisit Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun 2019 sejumlah RM49.20 juta dan sejumlah RM96.39 juta bagi tahun 2018 telah dipertanggungjawabkan dengan baki Kumpulan Wang Amanah yang lain.

- iii. Pada tahun 2019, **Kerajaan negeri telah membelanjakan sejumlah RM357.35 juta bagi membiayai pelbagai projek pembangunan berbanding RM349.54 juta pada tahun 2018**. Pejabat Kewangan Negeri (PKN) mencatatkan perbelanjaan tertinggi iaitu sejumlah RM127.06 juta pada tahun 2019 iaitu 35.6% daripada keseluruhan perbelanjaan pembangunan pada tahun 2019. Perbelanjaan ini adalah bagi membiayai perbelanjaan Pelbagai Kerja/Perolehan Pembangunan, Pelbagai Penggalakan Pelancongan, Program Pembangunan Pengkomputeran, Pelbagai Kajian Dan Penyelidikan serta Pengambilan Tanah. Kedudukan perbelanjaan pembangunan pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 30**.

JADUAL 30
KEDUDUKAN PERBELANJAAN
PEMBANGUNAN PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	JABATAN/PEJABAT	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Kewangan Negeri (Pelbagai Projek)	127.06	166.31	(39.25)	(23.6)
2.	Unit Perancang Ekonomi Negeri (Pelbagai Kerja Dan Perkhidmatan Sosial)	97.54	65.38	32.15	49.2
3.	Jabatan Kerja Raya	75.39	62.42	12.97	20.8
4.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	7.25	12.28	(5.03)	(41.0)
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	19.17	19.91	(0.74)	(3.7)

BIL.	JABATAN/PEJABAT	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
6.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	5.65	4.49	1.16	25.8
7.	Jabatan Pertanian	6.43	6.68	(0.25)	(3.7)
8.	Jabatan Agama Islam	5.44	3.89	1.55	39.9
9.	Jabatan Perhutanan	7.51	5.80	1.71	29.5
10.	Jabatan Kehakiman Syariah	4.52	2.26	2.26	100.0
11.	Jabatan Perikanan	1.39	0.12	1.27	1,058.3
JUMLAH		357.35	349.54	7.80	2.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

iv. Pada tahun 2019, sejumlah RM400 juta telah diperuntukkan dan sejumlah RM357.35 juta atau 89.3% telah dibelanjakan. Analisis Audit mendapati:

- 10 Jabatan telah membelanjakan peruntukan melebihi 80%.
- Jabatan Agama Islam Perak (JAIPk) membelanjakan 79.9%. Ini adalah disebabkan oleh pengembalian semula waran sejumlah RM1.50 juta daripada pihak JKR bagi Projek Kompleks Jabatan Agama Islam Perak yang masih di peringkat perancangan. Butiran lanjut adalah seperti dalam **Jadual 31**.

JADUAL 31
KEDUDUKAN PERUNTUKAN DAN
PENCAPAIAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN TAHUN 2019

BIL.	JABATAN/PEJABAT	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PENCAPAIAN (%)
1.	Pejabat Kewangan Negeri (Pelbagai Projek)*	132.45	127.06	95.9
2.	Unit Perancang Ekonomi Negeri (Pelbagai Kerja Dan Perkhidmatan Sosial)*	116.29	97.54	83.9
3.	Jabatan Kerja Raya	90.00	75.39	83.8
4.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	7.36	7.25	98.5
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	19.20	19.17	99.8
6.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	6.00	5.65	94.2
7.	Jabatan Pertanian	7.00	6.43	91.9
8.	Jabatan Perhutanan	6.00	5.44	90.7
9.	Jabatan Agama Islam	9.40	7.51	79.9
10.	Jabatan Kehakiman Syariah	4.90	4.52	92.2
11.	Jabatan Perikanan	1.40	1.39	99.3
JUMLAH		400.00	357.35	89.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

Nota: (*) - Peruntukan bagi jabatan/pejabat melibatkan projek bukan berbentuk fizikal

b. Prestasi Pelaksanaan Projek Pembangunan RMKe-11

i. Peruntukan Perbelanjaan Pembangunan RMKe-11

- Bagi menjayakan RMKe-11, siling peruntukan sejumlah RM1.760 bilion telah ditambah menjadi RM2.100 bilion. Penambahan siling peruntukan ini adalah bagi tujuan menampung perbelanjaan pembangunan yang dijalankan. Pertambahan ini telah diluluskan oleh DUN pada 5 Disember 2018 dan diagihkan kepada 11 Jabatan Negeri bagi pelaksanaan 351 projek yang dirancang. Penambahan siling peruntukan ini telah berkuat kuasa pada 1 Januari 2019 dan telah disalurkan kepada JKR, JPS serta JAIPk bagi menampung lebih perbelanjaan projek pembangunan tahun 2018.
- Sejumlah RM1.361 bilion merupakan peruntukan bagi Pelbagai Projek kepada PKN dan peruntukan bagi Pelbagai Kerja serta Perkhidmatan Sosial kepada Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN). Sejumlah RM739.32 juta juga telah diperuntukkan kepada sembilan (9) Jabatan bagi tujuan projek pembangunan.
- Tiga (3) jabatan negeri yang menerima peruntukan tertinggi adalah PKN (Pelbagai Projek) berjumlah RM864.72 juta, UPEN (Pelbagai Kerja Dan Perkhidmatan Sosial) berjumlah RM495.95 juta dan JKR berjumlah RM400 juta. Peruntukan yang diagihkan di bawah RMKe-11 adalah seperti dalam **Jadual 32**.

JADUAL 32
PERUNTUKAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN DI BAWAH RMKe-11

BIL.	JABATAN/PEJABAT	PERUNTUKAN RMKe-11 (RM Juta)	BIL. PROJEK DIRANCANG
1.	Pejabat Kewangan Negeri (Pelbagai Projek) *	864.72	52
2.	Unit Perancang Ekonomi Negeri (Pelbagai Kerja Dan Perkhidmatan Sosial) *	495.95	35
3.	Jabatan Kerja Raya	400.00	107
4.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	65.28	58
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	89.20	17
6.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	35.50	13
7.	Jabatan Pertanian	39.10	35
8.	Jabatan Agama Islam	43.10	5
9.	Jabatan Perhutanan	36.00	22
10.	Jabatan Kehakiman Syariah	25.90	4
11.	Jabatan Perikanan	5.25	3
JUMLAH		2,100.00	351

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

Nota: (*) - Peruntukan bagi jabatan/pejabat adalah bukan untuk projek yang berbentuk fizikal

- Setakat 31 Disember 2019, perbelanjaan keseluruhan RMKe-11 adalah berjumlah RM1.443 bilion daripada RM2.100 bilion atau 68.7% peruntukan yang diluluskan. Analisis Audit mendapati **perbelanjaan mengikut projek bagi satu (1) jabatan telah melebihi siling peruntukan sebanyak RM4.91 juta atau 132.6%**. Butiran terperinci mengenai perbelanjaan melebihi siling peruntukan projek adalah seperti dalam **Jadual 33**.

JADUAL 33
PERBELANJAAN MELEBIHI SILING PERUNTUKAN PROJEK SETAKAT 31 DISEMBER 2019

PROJEK	PERUNTUKAN DILULUSKAN BAGI TAHUN 2016-2020 (RM Juta)	PERBELANJAAN SETAKAT 31.12.2019		PERBELANJAAN MELEBIHI PERUNTUKAN (RM Juta)
		(RM Juta)	(%)	
JABATAN PELAKSANA: JABATAN KERJA RAYA				
Memperelok, Melebar dan Menggantikan Jambatan Sedia Ada (01005)	15.08	19.99	132.6	4.91
JUMLAH	15.08	19.99	132.6	4.91

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

- Pindah peruntukan telah mendapat kelulusan pada 20 Mei 2020 menjadikan **peruntukan diluluskan bagi tahun 2016 hingga 2020 bagi kod projek P01005 berjumlah RM22.08 juta**.

ii. Prestasi Pelaksanaan Projek Bagi Tahun 2019

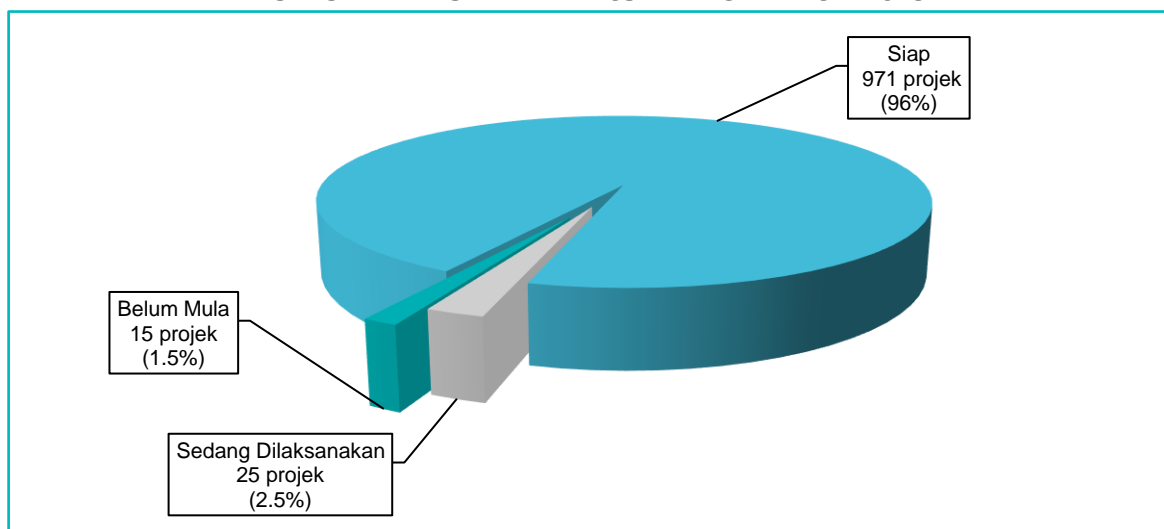
- Pada tahun 2019, sebanyak 1,011 projek telah dirancang untuk dilaksanakan merangkumi projek utama dan kerja-kerja kecil yang dilaksanakan di bawah projek utama. Daripada jumlah tersebut, 971 projek atau 96% telah disiapkan sepenuhnya dan 25 projek atau 2.5% sedang dilaksanakan. Sebanyak 15 projek atau 1.5% masih belum dimulakan kerana terdapat projek/program tangguh, belum mula dan masih dalam perancangan. Status prestasi pelaksanaan projek bagi tahun 2019 adalah seperti dalam **Jadual 34** dan **Carta 4**.

JADUAL 34
STATUS PRESTASI PELAKSANAAN PROJEK BAGI TAHUN 2019

BIL.	JABATAN/PEJABAT PELAKSANA	STATUS PROJEK/PROGRAM			JUMLAH
		SIAP	SEDANG DILAKSANAKAN	BELUM MULA	
1.	Jabatan Kerja Raya	233	15	6	254
2.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	106	0	0	106
3.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	334	6	8	348
4.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	39	1	0	40
5.	Jabatan Pertanian	30	0	0	30
6.	Jabatan Perhutanan	165	0	0	165
7.	Jabatan Agama Islam	63	1	0	64
8.	Jabatan Kehakiman Syariah	1	1	1	3
9.	Jabatan Perikanan	0	1	0	1
JUMLAH		971	25	15	1,011

Sumber: Laporan Prestasi Kewangan dan Fizikal Tahun 2019

CARTA 4
PRESTASI PELAKSANAAN PROJEK BAGI TAHUN 2019

Sumber: Laporan Prestasi Kewangan dan Fizikal Tahun 2019

- Analisis Audit mendapati sebanyak 15 daripada 1,011 projek fizikal atau 1.5% belum dimulakan pada tahun 2019 terdiri daripada enam (6) projek di bawah JKR, lapan (8) projek di bawah JPS dan satu (1) projek di bawah Jabatan Kehakiman Syariah. Berdasarkan sampel Audit, antara projek yang belum dimulakan pada tahun 2019 adalah seperti dalam **Jadual 35**.

JADUAL 35
PROJEK YANG BELUM DIMULAKAN PADA TAHUN 2019

BIL.	JABATAN/ PEJABAT PELAKSANA	NAMA PROJEK	PERUNTUKAN PROJEK (RM Juta)	SEBAB BELUM MULA
1.	Jabatan Kerja Raya	Membina Baru Laluan Susur di Kawasan Perindustrian Bebas Kinta (FTZ) Klebang, Daerah Kinta.	9.0	Projek di peringkat Penilaian Cadangan Teknikal Dan Kewangan. Selain itu, peruntukan tahun semasa tidak mencukupi kerana tidak mendapat peruntukan berdasarkan cadangan bajet yang dikemukakan kepada UPEN. Pembukaan tender dijangka pada tahun 2020.
		Menaiktaraf Jalan Chui Chak, Daerah Hilir Perak, Perak Darul Ridzuan.	4.0	Peruntukan tahun semasa tidak mencukupi kerana tidak mendapat peruntukan berdasarkan cadangan bajet yang dikemukakan kepada UPEN. Ini menyebabkan pihak JKR mengutamakan projek yang sudah berjalan dan menyusun projek mengikut keutamaan. Pembukaan tender dijangka pada tahun 2020.
		Jalan Pintas dari Kg. Attaduri, Langkap ke Laluan 70.	4.5	Peruntukan tahun semasa tidak mencukupi kerana tidak mendapat peruntukan berdasarkan cadangan bajet yang dikemukakan kepada UPEN. Ini menyebabkan pihak JKR mengutamakan projek yang sudah berjalan dan menyusun projek mengikut keutamaan. Pembukaan tender dijangka pada tahun 2020.
		Menaiktaraf Pejabat Daerah dan Tanah Muallim, Membina Baru Arena Square.	2.5	Terdapat perubahan skop projek daripada pembinaan kompleks pentadbiran kepada <i>Arena Square</i> .
		Pembinaan Sekolah Menengah Tahfiz Darul Ridzuan di Tambun.	29.0	Masih menunggu keputusan <i>planning permission</i> dan pelan bangunan yang perlu dikemukakan oleh pihak kontraktor kepada pihak berkuasa tempatan.
		Pembinaan Sekolah Menengah Tahfiz Darul Ridzuan di Sungai Manik.	29.0	Masih menunggu keputusan <i>planning permission</i> dan pelan bangunan yang perlu dikemukakan oleh pihak kontraktor kepada pihak berkuasa tempatan.
2.	Jabatan Kehakiman Syariah	Pembinaan Mahkamah Syariah Teluk Intan.	2.5	Pembinaan Mahkamah Syariah Teluk Intan telah ditangguhkan bagi menyelesaikan pembinaan Mahkamah Syariah Taiping yang masih belum siap.
3.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	RTB Manjoi Fasa 1 – <i>Master Drainage Plan and Detail Design for Manjoi Area</i> , Daerah Kinta.	0.37	Masih dalam proses penyediaan dokumen tender oleh perunding.
		RTB Sungai Larut Fasa 1 – <i>Detailed Design for Sungai Larut</i> , Daerah Larut, Matang Dan Selama.	0.02	Kerja-kerja penyediaan tender oleh perunding selesai pada penghujung tahun 2019.
		Pengambilan Tanah untuk Projek Menaiktaraf Pencawang Rumah Pam serta kerja berkaitan di Kampung Expo Kamunting (Ukur dan Pampasan), Daerah Larut, Matang Dan Selama.	0.01	Masih dalam proses pewartaan dan pengambilan tanah.

Sumber: Rekod Jabatan Negeri

c. Pemeriksaan Fizikal Projek RMKe-11

Daripada 25 bilangan projek yang sedang dilaksanakan, pihak Audit mendapati 23 projek dilaksanakan mengikut jadual manakala baki dua (2) projek

mengalami kelewatan. Projek terbabit adalah Projek Pembinaan Mahkamah Syariah Taiping dan Projek Pembinaan Pejabat Veterinar Perak Tengah.

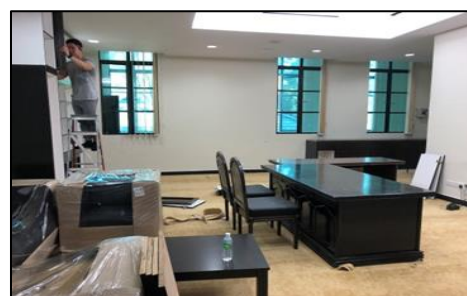
i. Projek Pembinaan Mahkamah Syariah Taiping

- Projek Pembinaan Mahkamah Syariah Taiping merupakan projek bagi membina dan menyiapkan sebuah Mahkamah Syariah Daerah Larut, Matang Dan Selama. Pada hujung tahun 2015, syarikat bernombor pendaftaran 197201000363 (11998-M) telah dilantik sebagai kontraktor bagi menguruskan projek ini dengan nilai kontrak berjumlah RM18.06 juta dan tempoh kontrak selama 31 bulan. Kaedah pelantikan adalah secara tender.
- Pada 16 Julai 2018, Perakuan Kelambatan dan Lanjutan Masa No. 1 telah diluluskan kepada kontraktor yang membenarkan lanjutan masa selama 113 hari untuk menyiapkan kerja-kerja di bawah kontrak pembinaan mahkamah ini. Tarikh sepatutnya siap pada 18 Julai 2018 telah dilanjutkan kepada 8 November 2018.
- Bagaimanapun projek Mahkamah Syariah Taiping masih tidak dapat disiapkan pada 8 November 2018. Sehingga 17 Februari 2020, projek ini dilaksanakan dalam tempoh berdenda dengan kelewatan selama 466 hari dan ganti rugi sebanyak RM1.68 juta.
- Projek Mahkamah Syariah Taiping dijangka siap pada tahun 2020. Sehingga Mei 2020 projek ini berada pada tahap akhir pembinaan melibatkan kerja-kerja dalaman serta pemasangan kelengkapan dan perabot adalah seperti dalam **Gambar 1** hingga **Gambar 3**.

GAMBAR 1

GAMBAR 2

Projek Mahkamah Syariah Taiping
- Kerja-Kerja Dalaman serta Pemasangan Kelengkapan dan Perabot
(26.02.2020)
(Sumber: Jabatan Audit Negara)

GAMBAR 3

Projek Mahkamah Syariah Taiping
 - Kerja-Kerja Dalaman serta Pemasangan Kelengkapan
 dan Perabot di Bilik Perbicaraan
 (26.02.2020)
 (Sumber: Jabatan Audit Negara)

ii. Projek Pembinaan Pejabat Veterinar Perak Tengah

- Projek Pembinaan Pejabat Veterinar Perak Tengah merupakan projek bagi membina dan menyiapkan sebuah Pejabat Veterinar Perak Tengah, Seri Iskandar. Pada tahun 2018, syarikat bernombor pendaftaran 0743606U telah dilantik sebagai kontraktor bagi menguruskan projek ini dengan nilai kontrak berjumlah RM3.71 juta dan tempoh selama 16 bulan. Kaedah pelantikan adalah secara tender terbuka.
- Pada tahun 2019, pihak Audit telah menjalankan pemeriksaan fizikal terhadap Projek Pembinaan Pejabat Veterinar Perak Tengah. Semakan Audit mendapati antara faktor utama berlakunya kelewatan dan penangguhan projek adalah kerana kelewatan kerja-kerja awalan dan kerja-kerja timbunan tanah di tapak projek.
- Berdasarkan Notis Penamatan Pengambilan Kerja Kontraktor bertarikh 2 Januari 2020, kontraktor telah gagal menyiapkan kerja-kerja pembinaan yang sepatutnya mencapai 74% berbanding kemajuan sebenar hanya 29%.
- Sehingga 15 Mac 2020, projek Pembinaan Pejabat Veterinar Perak Tengah berada pada peringkat tender semula. Keadaan tapak projek pembinaan semasa lawatan Audit adalah seperti dalam **Gambar 4** dan **Gambar 5**.

GAMBAR 4

GAMBAR 5

Projek Pembinaan Pejabat Veterinar Perak Tengah di Seri Iskandar
 - Keadaan Tapak Projek yang Gagal Disiapkan oleh Kontraktor
 (06.03.2020)
 (Sumber: Jabatan Audit Negara)

8.1.2. Pelbagai Kumpulan Wang Amanah

a. Akaun Peruntukan Khas [Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya (MARRIS)] Negeri Perak

- i. Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Perak diwujudkan mengikut Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957 dan telah dipinda penubuhannya daripada Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957 kepada Seksyen 10 mulai 1 Julai 2013. Mulai bulan April 2019, Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya (MARRIS) Negeri Perak telah digantikan dengan Akaun Peruntukan Khas. Perkara ini adalah berdasarkan Surat Arahan Operasi iSPEKS Bilangan 3 Tahun 2019 bertarikh 16 April 2019.
- ii. Pada tahun 2019, Kerajaan negeri telah menerima Pemberian Penyelenggaraan Jalan Raya sejumlah RM522.84 juta daripada Kerajaan Persekutuan dan RM5.04 juta Terimaan Pelbagai iaitu bayaran balik perbelanjaan mengurus terlebih bayar bagi menyenggara jalan sepanjang 27,021.694 km. Terimaan ini yang keseluruhannya berjumlah RM527.88 juta menunjukkan penambahan sejumlah RM41.72 juta atau 8.6% berbanding sejumlah RM486.16 juta pada tahun 2018. Sejumlah RM474.51 juta atau 89.9% daripada terimaan tersebut telah dibelanjakan pada tahun 2019. Panjang jalan yang diselenggara mengikut kategori adalah seperti berikut:
 - jalan raya pertanian sepanjang 11,378.593 km atau 42.1%;
 - jalan kampung sepanjang 5,490.688 km atau 20.3%;
 - jalan raya bandaran sepanjang 5,298.162 km atau 19.6%;
 - jalan negeri sepanjang 2,700.238 km atau 10%;
 - perbatuan lorong belakang sepanjang 1,787.170 km atau 6.6%; dan
 - jalan kawasan perumahan rendah sepanjang 366.843 km atau 1.4%.
- iii. Perbelanjaan Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya pula adalah termasuk perbelanjaan pentadbiran sejumlah RM5 juta iaitu 1.1% berbanding keseluruhan perbelanjaan. Baki Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya pada akhir tahun 2019 berjumlah RM254.42 juta. Kedudukan akaun Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya bagi tempoh tahun 2015 hingga 2019 adalah seperti dalam **Jadual 36**.

JADUAL 36
KEDUDUKAN AKAUN KUMPULAN WANG
PENYELENGGARAAN JALAN RAYA BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

TAHUN	BAKI PADA 1 JANUARI (RM Juta)	TERIMAAN (RM Juta)	PERBELANJAAN SEMASA		BAKI PADA 31 DISEMBER (RM Juta)
			(RM Juta)	(%)	
2015	173.28	432.32	401.97	93.0	203.63
2016	203.63	461.04	460.25	99.8	204.42
2017	204.42	473.33	510.71	107.9	167.04
2018	167.04	486.16	452.15	93.0	201.05
2019	201.05	527.88	474.51	89.9	254.42

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2015 hingga 2019

iv. Pemberian Perbelanjaan Mengurus Berkaitan Penyenggaraan Jalan Negeri

- Perenggan 7.2, Garis Panduan Tatacara Pengurusan Pemberian Penyenggaraan Jalan Negeri menyatakan peruntukan MARRIS boleh digunakan untuk membiayai perbelanjaan pengurusan berkaitan dengan penyenggaraan jalan negeri dengan had tidak melebihi 5% daripada jumlah perbelanjaan sebenar penyenggaraan jalan tahun sebelumnya atau RM5 juta, mana lebih rendah.
- Pada tahun 2019, pihak PKN telah mengambil tindakan dengan menjurnalkan semula lebih Pemberian Perbelanjaan Mengurus yang diterima oleh PKN pada tahun 2018 berjumlah RM5 juta ke dalam Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya (MARRIS) Negeri Perak pada bulan Mei dan November 2019. Selain itu, bagi lebih Pemberian Perbelanjaan Mengurus yang diterima oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) berjumlah RM9.38 juta pada tahun 2018, pihak PKN telah mengambil tindakan dengan tidak menyalurkan peruntukan Pemberian Perbelanjaan Mengurus kepada PBT pada tahun 2019 kerana terdapat keperluan untuk menggantikan amaun terlebih agih berjumlah RM4.38 juta pada tahun 2018. Pemberian Geran Mengurus bagi tahun 2019 berjumlah RM5 juta akan dikontra dengan lebih Pemberian Geran Mengurus pada tahun 2018 berjumlah RM4.38 juta, menjadikan baki geran mengurus untuk PBT hanya berjumlah RM0.62 juta. Baki tersebut dirizabkan di pentadbiran bagi menampung keperluan mendesak daripada pihak PBT.

8.2. Kumpulan Wang Amanah Awam

8.2.1. Kumpulan Wang Amanah Awam ditubuhkan di bawah Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957, iaitu terdiri daripada Kumpulan Wang Khas yang dipegang oleh Kerajaan negeri dan wang amanah yang diterima bagi maksud tertentu. Pengurusan akaun amanah ini perlu dibuat mengikut arahan amanah yang diluluskan oleh Pegawai Kewangan Negeri. Pada tahun 2019, baki Kumpulan Wang Amanah Awam meningkat sebanyak RM91.98 juta atau 63.8% kepada RM236.25 juta berbanding RM144.27 juta tahun 2018. Kedudukan baki Kumpulan Wang Amanah Awam pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 37**.

JADUAL 37
KEDUDUKAN BAKI KUMPULAN WANG
AMANAH AWAM PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

PERKARA	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
			(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	144.27	186.06	(41.79)	(22.5)
Penerimaan	341.80	334.77	7.03	2.1
Pembayaran	249.82	376.56	(126.74)	(33.7)
BAKI PADA 31 DISEMBER	236.25	144.27	91.98	63.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

8.2.2. Analisis Audit mendapati akaun amanah yang menunjukkan penurunan ketara antaranya adalah Akaun Amanah Program Perumahan Nelayan Pulau Pangkor yang menurun sebanyak RM4.78 juta, menjadikan baki pada tahun 2019 berjumlah RM1.47 juta. Manakala Akaun Amanah Sukan Malaysia (SUKMA) pula menurun sebanyak RM3.30 juta, menjadikan baki pada tahun 2019 berjumlah RM6.31 juta. Akaun Amanah yang menunjukkan peningkatan ketara antaranya adalah Akaun Amanah Peruntukan Khas Kerajaan Persekutuan yang meningkat sebanyak RM50 juta dan Akaun Amanah Program Perumahan Negeri Perak sebanyak RM11.80 juta.

8.2.3. Sebanyak 65 akaun amanah adalah terdiri daripada 60 yang masih aktif dan lima (5) yang telah ditutup. Akaun amanah yang telah ditutup pada tahun 2019 berbaki sejumlah RM2.22 juta. Sejumlah RM1.72 juta telah dipindahkan ke Akaun Hasil Disatukan dan sejumlah RM0.50 juta telah diserahkan kembali kepada Tenaga Nasional Berhad sebagai penyumbang. Akaun amanah yang telah ditutup adalah seperti dalam **Jadual 38**.

**JADUAL 38
AMANAH AWAM YANG DITUTUP PADA TAHUN 2019**

BIL.	AKAUN AMANAH AWAM	BAKI AKAUN AMANAH (RM)
1.	Akaun Amanah Pengurusan BR1M	1,854
2.	Akaun Amanah Pertabalan Sultan	51,740
3.	Akaun Amanah Pengurusan Sukan Malaysia	1,666,622
4.	Akaun Amanah Projek Penempatan Semula dan Pembangunan Infrastruktur RPT Sungai Kerang	249
5.	Akaun Amanah Kerja-kerja Pengorekan Jalan Oleh Tenaga Nasional Berhad	500,000
JUMLAH		2,220,465

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

8.2.4. Pada tahun 2018, negeri Perak telah menjadi tuan rumah bagi Sukan Malaysia (SUKMA) XIX. Bagi menjayakan program ini, sebanyak tiga (3) akaun amanah telah ditubuhkan bagi tujuan pembangunan kemudahan sukan, pengurusan dan pelaksanaan sukan tersebut. Satu (1) akaun amanah iaitu Akaun Amanah Pengurusan Sukan Malaysia telah ditutup pada tahun 2019 dan dua (2) lagi akaun amanah masih lagi aktif iaitu Akaun Amanah SUKMA XIX 2018 dan Akaun Amanah Sukan Malaysia (SUKMA). Maklumat akaun amanah tersebut adalah seperti dalam **Jadual 39**.

**JADUAL 39
AKAUN AMANAH SUKAN MALAYSIA**

BIL.	AKAUN AMANAH	PEGAWAL PENGAWAL	OBJEKTIF PENUBUHAN	BAKI AKAUN AMANAH (RM Juta)
1.	Akaun Amanah SUKMA XIX 2018	Pegawai Kewangan Negeri Perak	Memperakaunkan segala terimaan atau sumbangan daripada pihak swasta, Kerajaan Persekutuan dan lain-lain sumber kewangan serta perbelanjaan yang berkaitan dengan program dan pengurusan penganjuran Temasya Sukan Malaysia 2018 di negeri Perak ("Projek")	9.30
2.	Akaun Amanah Sukan Malaysia (SUKMA)	Setiausaha Kerajaan Negeri Perak	Memperakaunkan segala terimaan dan perbelanjaan berkaitan pembangunan dan kemudahan sukan sempena penganjuran Temasya Sukan Malaysia 2018 di negeri Perak (Projek)	6.31
JUMLAH				15.61

Sumber: Arahan Amanah SUKMA XIX 2018 dan Penyata Terimaan dan Bayaran

Maklum Balas Pejabat Kewangan Negeri Perak yang Diterima pada 29 Mei 2020

Pada tahun 2019, akaun amanah ini masih aktif kerana terdapat perbelanjaan yang belum dilunaskan antaranya bayaran bekalan makanan Jawatankuasa Penginapan dan Makanan PARASUKMA sejumlah RM0.58 juta dan bayaran-bayaran lain yang berkaitan perbelanjaan SUKMA dan PARASUKMA. Selain itu, terdapat sejumlah RM1 juta baki peruntukan daripada dua (2) Pusat Tanggungjawab (PTJ) yang dikontra dengan terimaan. Mulai tahun 2020, akaun amanah ini akan ditutup kerana

telah mencapai tujuan penubuhannya dan tiada lagi komitmen yang perlu dilunaskan.

8.2.5. Sebanyak satu (1) akaun amanah baharu diwujudkan pada tahun 2019, iaitu Akaun Amanah Ladang Masyarakat Kledang Mas. Maklumat akaun amanah tersebut adalah seperti dalam **Jadual 40**.

JADUAL 40
AKAUN AMANAH YANG BAHARU DIWUJUDKAN PADA TAHUN 2019

BIL.	AKAUN AMANAH	PEGAWAI PENGAWAL	PERUNTUKAN 2019 (RM Juta)	OBJEKTIF PENUBUHAN
1.	Akaun Amanah Ladang Masyarakat Kledang Mas	Pegawai Kewangan Negeri	5.00	Memperakaunkan segala rekod perjalanan akaun wang, sumbangan, pendapatan, pembayaran dan hasil untung bersih Ladang Masyarakat Kledang Mas sepanjang tempoh perjanjian tersebut berkuat kuasa. Wang daripada akaun amanah ini akan diagihkan kepada rakyat miskin negeri Perak dan lain-lain perbelanjaan yang diluluskan.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

8.3. Akaun Deposit

8.3.1. Deposit adalah wang yang diterima oleh jabatan bagi sesuatu maksud mengikut undang-undang tertentu atau perjanjian yang dipegang untuk satu jangka masa tertentu. Wang deposit akan dikembalikan setelah maksudnya tercapai atau dijadikan hasil apabila pendeposit tidak dapat dikenal pasti dan tidak dituntut. Pada akhir tahun 2019, Kerajaan negeri mempunyai 78 akaun deposit berjumlah RM155.93 juta yang diselenggarakan oleh 35 jabatan.

8.3.2. Pada tahun 2019, sebanyak 10 akaun deposit telah diwartakan dan sejumlah RM2.19 juta baki deposit telah dikreditkan ke Akaun Hasil Disatukan. Baki deposit pada tahun 2019 adalah berjumlah RM155.93 juta berbanding pada tahun 2018 berjumlah RM136.75 juta, iaitu peningkatan sebanyak RM19.18 juta atau 14%. Baki deposit pada tahun 2019 berbanding tahun 2018 adalah seperti dalam **Jadual 41**.

JADUAL 41
BAKI DEPOSIT PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Deposit Am	114.37	98.07	16.30	16.6
2.	Deposit Khusus	38.24	33.61	4.63	13.8
3.	Deposit Pelarasan	1.36	3.03	(1.67)	(55.1)
4.	Deposit Perumahan Awam Kos Rendah	1.96	2.04	(0.08)	(3.9)
JUMLAH		155.93	136.75	19.18	14.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

8.3.3. Wang Jaminan Pelaksanaan adalah sejumlah wang yang dipegang oleh kerajaan bagi memastikan kontraktor memenuhi dan melaksanakan obligasinya di bawah kontrak yang ditandatangani. Deposit Wang Jaminan Pelaksanaan merupakan salah satu penyumbang tertinggi bagi Deposit Am pada tahun 2019. Analisis Audit mendapati baki deposit Wang Jaminan Pelaksanaan pada tahun 2019 adalah berjumlah RM28.41 juta, iaitu peningkatan sebanyak RM7.98 juta atau 39.1% berbanding sejumlah RM20.43 juta pada tahun 2018. Peningkatan ini disebabkan oleh projek-projek baharu dilaksanakan dalam tahun 2019. Analisis Audit juga mendapati dua (2) jabatan/pejabat masih tidak mengembalikan Wang Jaminan Pelaksanaan kepada pendeposit walaupun obligasi terhadap kontrak telah dilaksanakan. Jabatan/pejabat yang terlibat adalah JKR berjumlah RM84,988 melibatkan lapan (8) pendeposit dan PKN (MARRIS) berjumlah RM17,113 melibatkan dua (2) pendeposit. Baki deposit Wang Jaminan Pelaksanaan pada akhir tahun 2019 berbanding tahun 2018 adalah seperti dalam **Jadual 42**.

JADUAL 42
KEDUDUKAN BAKI DEPOSIT
WANG JAMINAN PELAKSANAAN PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	JABATAN/PEJABAT	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Unit Perancang Ekonomi Negeri Perak	8.83	8.68	0.15	1.7
2.	Jabatan Kerja Raya Negeri Perak	3.34	3.81	(0.47)	(12.3)
3.	Lembaga Perumahan Hartanah Perak	3.32	2.52	0.8	31.7
4.	Pejabat Kewangan Negeri (MARRIS)	7.53	1.43	6.1	426.6
5.	Jabatan Kerja Raya Manjung	1.47	1.09	0.38	34.9
6.	Pelbagai Jabatan (20)	3.92	2.90	1.02	35.2
JUMLAH		28.41	20.43	7.98	39.1

Sumber: Senarai Baki Pendeposit Tahun 2019

8.3.4. Deposit Pelarasan adalah akaun sementara yang digunakan sebelum bayaran dibuat atau pelarasan kepada akaun tertentu. Arahan Perbendaharaan 118(b) menjelaskan jika sesuatu cek atau pindahan dana elektronik itu dibatalkan dan bayaran ganti akan dikeluarkan, maka bayaran tersebut hendaklah didebitkan ke Akaun Tunai dan dikreditkan ke Akaun Deposit Pelarasan. Arahan Perbendaharaan 118(c) menyatakan mana-mana cek yang terbatal yang tidak dituntut selepas enam (6) tahun dari tarikh cek hendaklah dikreditkan kepada Akaun Hasil.

8.3.5. Pada tahun 2019, sejumlah RM1.36 juta merupakan baki Deposit Pelarasan bagi tempoh satu (1) hingga lima (5) tahun melibatkan dua (2) kod deposit, iaitu Deposit Pelarasan Cek Terbatal dan Deposit Pindahan Dana Elektronik Terbatal. Kerajaan negeri akan membuat pelarasan ke Akaun Hasil Disatukan selepas enam

(6) tahun dari tarikh cek atau *Electronic Fund Transfer* batal tidak dituntut. Pada tahun 2019, sejumlah RM167,532 Deposit Pelarasan Cek Terbatal telah dikreditkan ke Akaun Hasil Disatukan kerana deposit tersebut telah mencapai tempoh enam (6) tahun. Maklumat lengkap mengenai Deposit Pelarasan Cek Terbatal dan Deposit Pindahan Dana Elektronik adalah seperti dalam **Jadual 43**.

JADUAL 43
BAKI DEPOSIT PELARASAN PADA TAHUN 2019

BIL.	KOD DEPOSIT	BUTIRAN	TEMPOH (Tahun)	BAKI (RM Juta)
1.	70301	Deposit Pelarasan Cek Terbatal	1 hingga 5	0.51
2.	70302	Deposit Pindahan Dana Elektronik Terbatal	1 hingga 5	0.85
JUMLAH				1.36

Sumber: Senarai Baki Pendeposit Tahun 2019

9. PENYATA AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum menunjukkan baki aset dan tanggungan kerajaan yang boleh dilupuskan atau boleh dilunaskan pada masa akan datang yang tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan. Penyata ini terdiri daripada Penyata Akaun Memorandum Aset dan Penyata Akaun Memorandum Liabiliti. Penyata Akaun Memorandum Aset menunjukkan kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut dan Pelaburan. Penyata Akaun Memorandum Liabiliti pula menunjukkan Hutang Awam Kerajaan negeri.

9.1. Penyata Akaun Memorandum Aset - Pinjaman Boleh Dituntut

9.1.1. Pinjaman Boleh Dituntut merupakan pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan negeri kepada agensi negeri dengan menggunakan sumber Kerajaan negeri atau pinjaman yang diperolehi daripada Kerajaan Persekutuan. Pada tahun 2019, Kerajaan negeri mempunyai sebanyak 38 Pinjaman Boleh Dituntut berjumlah RM273.03 juta, terdiri daripada 15 pinjaman kepada lapan (8) Pihak Berkuasa Tempatan, dua (2) pinjaman kepada Badan Berkanun Negeri, empat (4) pinjaman pelbagai dan 17 pinjaman Projek Bekalan Air kepada Lembaga Air Perak.

9.1.2. Analisis Audit mendapati baki Pinjaman Boleh Dituntut pada akhir tahun 2019 adalah berjumlah RM273.03 juta, menurun sebanyak RM48.79 juta atau 15.2% berbanding RM321.82 juta pada tahun 2018. Kedudukan pinjaman boleh dituntut pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 44**.

JADUAL 44
KEDUDUKAN PINJAMAN BOLEH DITUNTUT
PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Pinjaman Kepada Pihak Berkuasa Tempatan	49.67	55.42	(5.75)	(10.4)
2.	Pinjaman Kepada Badan Berkanun Negeri	17.33	18.12	(0.79)	(4.3)
3.	Pinjaman Pelbagai	35.01	36.62	(1.61)	(4.4)
4.	Pinjaman Kepada Lembaga Air Perak	171.02	211.66	(40.64)	(19.2)
JUMLAH		273.03	321.82	(48.79)	(15.2)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

9.1.3. Baki pinjaman boleh dituntut menurun sebanyak RM48.79 juta pada akhir tahun 2019 berbanding tahun 2018. Hal ini disebabkan oleh bayaran balik pinjaman daripada Pihak Berkuasa Tempatan, Badan Berkanun Negeri dan pelbagai agensi berjumlah RM8.15 juta serta hapus kira pinjaman bagi tiga (3) Projek Bekalan Air Luar Bandar berjumlah RM40.64 juta. Kedudukan baki Pinjaman Boleh Dituntut pada akhir tahun 2019 adalah seperti dalam **Jadual 45**.

JADUAL 45
KEDUDUKAN BAKI PINJAMAN BOLEH DITUNTUT PADA AKHIR TAHUN 2019

	AGENSI NEGERI	BAKI PINJAMAN 01.01.2019 (RM Juta)	BAYARAN BALIK PINJAMAN (PRINSIPAL) (RM Juta)	BAKI PINJAMAN 31.12.2019 (RM Juta)
PINJAMAN KEPADA PIHAK BERKUASA TEMPATAN				
1.	Majlis Bandaraya Ipoh	40.20	1.83	38.37
2.	Majlis Daerah Perak Tengah	5.76	1.64	4.12
3.	Majlis Perbandaran Manjung	3.01	0.64	2.37
4.	Majlis Daerah Tanjong Malim	2.14	0.63	1.51
5.	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar	1.32	0.37	0.95
6.	Majlis Perbandaran Taiping	1.20	0.22	0.98
7.	Majlis Perbandaran Teluk Intan	1.12	0.36	0.76
8.	Majlis Daerah Pengkalan Hulu	0.67	0.06	0.61
JUMLAH		55.42	5.75	49.67
PINJAMAN KEPADA BADAN BERKANUN NEGERI				
1.	Yayasan Perak	18.12	0.79	17.33
JUMLAH		18.12	0.79	17.33
PINJAMAN PELBAGAI				
1.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak	16.62	1.61	15.01
2.	Universiti Sultan Azlan Shah (Kolej Islam Darul Ridzuan)	20.00	0.00	20.00
JUMLAH		36.62	1.61	35.01
PINJAMAN KEPADA LEMBAGA AIR PERAK				
1.	Lembaga Air Perak	211.66	40.64	171.02
JUMLAH		211.66	40.64	171.02
JUMLAH KESELURUHAN		321.82	48.79	273.03

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

9.1.4. Tunggakan Pinjaman Boleh Dituntut

- a. Tunggakan Pinjaman Boleh Dituntut (prinsipal dan faedah) daripada agensi negeri pada 1 Januari 2019 adalah berjumlah RM0.92 juta. Tunggakan ini terdiri daripada tunggakan bayaran balik pinjaman bagi dua (2) Pihak Berkuasa Tempatan iaitu Majlis Daerah Tanjong Malim berjumlah RM0.62 juta dan Majlis Perbandaran Kuala Kangsar berjumlah RM294,660.
- b. Agensi negeri perlu menjelaskan bayaran balik pinjaman sejumlah RM21.54 juta pada tahun 2019. Bayaran balik pinjaman ini terdiri daripada tunggakan bayaran balik pinjaman tahun sebelumnya berjumlah RM7.07 juta. Amaun ini termasuk tunggakan bayaran balik anuiti LAP berjumlah RM6.15 juta, yang mendapat penangguhan bayaran pada tahun 2018. Manakala anuiti bagi tahun 2019 berjumlah RM14.47 juta.
- c. Pada tahun 2019, Kerajaan negeri telah menerima bayaran balik pinjaman berjumlah RM8.80 juta yang terdiri daripada tunggakan bayaran balik pinjaman tahun sebelumnya berjumlah RM0.92 juta dan anuiti tahun 2019 berjumlah RM7.88 juta. Kerajaan negeri juga menerima bayaran penyelesaian awal baki Pinjaman Untuk Membiayai Kos Pembinaan 20 Unit Rumah Kedai di Bandar Baru Seri Iskandar, Perak dan Pinjaman Untuk Membina Sebuah Kompleks Perniagaan Di Pusat Bandar Kampung Gajah oleh Majlis Daerah Perak Tengah sejumlah RM1.31 juta serta hapus kira pinjaman bagi tiga (3) Projek Bekalan Air Luar Bandar berjumlah RM40.64 juta. Ini menjadikan bayaran balik pinjaman yang diterima daripada agensi negeri bagi tahun 2019 adalah berjumlah RM50.75 juta.
- d. Pada 31 Disember 2019, dua (2) agensi negeri masih mempunyai tunggakan bayaran balik pinjaman berjumlah RM12.74 juta iaitu Majlis Daerah Tanjong Malim berjumlah RM444,584 dan Lembaga Air Perak berjumlah RM12.30 juta. Perkara ini disebabkan bayaran yang diterima daripada Majlis Daerah Tanjong Malim adalah kurang daripada bayaran balik pinjaman yang sepatutnya dijelaskan. Selain itu, semakan pihak Audit mendapati tiada bayaran balik anuiti 2018 dan 2019 bagi 10 Projek Bekalan Air oleh Lembaga Air Perak masing-masing berjumlah RM6.15 juta. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman agensi negeri pada akhir tahun 2019 adalah seperti dalam **Jadual 46**.

JADUAL 46
KEDUDUKAN TUNGGAKAN
BAYARAN BALIK PINJAMAN AGENSI NEGERI PADA AKHIR TAHUN 2019

BIL.	AGENSI NEGERI	TUNGGAKAN PADA 1.1.2019 (RM Juta) (a)	ANUITI TAHUN 2019 (RM Juta) (b)	JUMLAH PATUT DIJELASKAN TAHUN 2019 (RM Juta) (c)	JUMLAH TELAH DIJELASKAN TAHUN 2019 (RM Juta) (d)	TUNGGAKAN PADA 31.12.2019 (RM Juta) (e)
PINJAMAN KEPADA PIHAK BERKUASA TEMPATAN						
1.	Majlis Daerah Tanjong Malim	0.62	0.47	1.09	0.65	0.44
2.	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar	0.30	0.15	0.45	0.45	0.00
3.	Majlis Bandaraya Ipoh	0.00	2.57	2.57	2.57	0.00
4.	Majlis Daerah Perak Tengah	0.00	0.52	0.52	1.83*	0.00
5.	Majlis Perbandaran Manjung	0.00	0.71	0.71	0.71	0.00
6.	Majlis Perbandaran Teluk Intan	0.00	0.40	0.40	0.40	0.00
7.	Majlis Perbandaran Taiping	0.00	0.27	0.27	0.27	0.00
8.	Majlis Daerah Pengkalan Hulu	0.00	0.09	0.09	0.09	0.00
JUMLAH		0.92	5.18	6.10	6.97	0.44
PINJAMAN KEPADA BADAN BERKANUN NEGERI						
1.	Yayasan Perak	0.00	0.88	0.88	0.88	0.00
JUMLAH		0.00	0.88	0.88	0.88	0.00
PINJAMAN PELBAGAI						
1.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak	0.00	2.26	2.26	2.26	0.00
JUMLAH		0.00	2.26	2.26	2.26	0.00
PINJAMAN KEPADA LEMBAGA AIR PERAK						
1.	Lembaga Air Perak	0.00**	6.15	12.30***	40.64****	12.30
JUMLAH		0.00	6.15	12.30	40.64	12.30
JUMLAH KESELURUHAN		0.92	14.47	21.54	50.75	12.74

Sumber: Jadual Bayaran Balik Pinjaman Tahun 2019 dan Jadual Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Tahun 2019

Nota:(*) - Penyelesaian awal baki berjumlah RM1.31 juta Pinjaman Untuk Membiayai Kos Pembinaan 20 Unit Rumah Kedai di Bandar Baru Seri Iskandar, Perak dan Pinjaman Untuk Membina Sebuah Kompleks Perniagaan di Pusat Bandar Kampung Gajah.

(**) - Penangguhan bayaran anuiti pinjaman telah diberi pada tahun 2018 berdasarkan keputusan Mesyuarat Berhubung Royalti Air Kepada Kerajaan Negeri Perak dan Isu-Isu Berkaitan pada 19 November 2018.

(***) - Termasuk tunggakan pinjaman tahun 2018 berjumlah RM6.15 juta.

(****) - Hapus kira pinjaman bagi tiga (3) Projek Bekalan Air Luar Bandar berjumlah RM40.64 juta.

- e. Analisis Audit mendapati sebanyak 12 daripada 38 pinjaman atau 31.6% mempunyai tunggakan bayaran balik bagi tempoh satu (1) hingga dua (2) tahun melibatkan 12 ansuran tertunggak. **Tunggakan bayaran balik pinjaman pada akhir tahun 2019 meningkat sebanyak RM11.82 juta atau 1,284.8% menjadi RM12.74 juta berbanding RM0.92 juta pada akhir tahun 2018.** Peningkatan tunggakan pada tahun 2019 adalah disebabkan tiada bayaran balik pinjaman oleh Lembaga Air Perak sebanyak RM12.30 juta dan Majlis Daerah Tanjong Malim sebanyak RM444,584.

Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman agensi negeri pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 47**.

JADUAL 47
KEDUDUKAN TUNGGAKAN BAYARAN BALIK
PINJAMAN AGENSI NEGERI PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	PINJAMAN			TUNGGAKAN BAYARAN BALIK					
		BIL.	TUNGGAKAN		31.12.2019 (RM Juta)	31.12.2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		ANSURAN BIL.	TEMPOH (Tahun)
			BIL.	(%)			(RM Juta)	(%)		
1.	Pinjaman Kepada Pihak Berkuasa Tempatan	15	2	13.3	0.44	0.92	(0.48)	(52.2)	2	1
2.	Pinjaman Kepada Badan Berkanun Negeri	2	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-	-
3.	Pinjaman Pelbagai	4	0	0	0.00	0.00	0.00	0.0	-	-
4.	Pinjaman Kepada Lembaga Air Perak	17	10	58.8	12.30	0.00	12.30	100.0	10	2
JUMLAH		38	12	31.6	12.74	0.92	11.82	1,284.8	12	1-2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

- f. Analisis perbandingan baki tunggakan bayaran balik pinjaman agensi negeri bagi tempoh lima (5) tahun menunjukkan peningkatan baki tunggakan bayaran balik pinjaman mulai tahun 2015 sehingga tahun 2017 dan kembali menurun pada tahun 2018. Pada tahun 2019, terdapat peningkatan semula sebanyak RM11.82 juta ke atas baki tunggakan bayaran balik pinjaman, menjadikan tunggakan bayaran balik berjumlah RM12.74 juta. Baki tunggakan bayaran balik pinjaman agensi negeri yang terendah bagi tempoh tersebut adalah pada tahun 2018. Kedudukan baki tunggakan bayaran balik pinjaman agensi negeri bagi tempoh tahun 2015 hingga 2019 adalah seperti dalam **Jadual 48**.

JADUAL 48
KEDUDUKAN TUNGGAKAN BAYARAN BALIK
PINJAMAN AGENSI NEGERI BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

BIL.	AGENSI NEGERI	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	2017 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	2019 (RM Juta)
PINJAMAN KEPADA PIHAK BERKUASA TEMPATAN						
1.	Majlis Daerah Tanjong Malim	0.33	0.34	0.62	0.62	0.44
2.	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar	1.33	0.96	0.76	0.30	0.00
3.	Majlis Perbandaran Manjung	0.00	0.00	0.53	0.00	0.00
JUMLAH		1.66	1.30	1.91	0.92	0.44
PINJAMAN KEPADA BADAN BERKANUN NEGERI						
1.	Yayasan Perak	9.00	13.74	17.87	0.00	0.00
2.	Yayasan Bina Upaya Darul Ridzuan	0.53	0.53	0.00	0.00	0.00
JUMLAH		9.53	14.27	17.87	0.00	0.00
PINJAMAN KEPADA BADAN BERKANUN NEGERI						
1.	Lembaga Air Perak	0.00	0.00	0.00	0.00	12.30
JUMLAH		0.00	0.00	0.00	0.00	12.30
JUMLAH KESELURUHAN		11.19	15.57	19.78	0.92	12.74

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

9.2. Penyata Akaun Memorandum Aset – Pelaburan

9.2.1. Pelaburan Kerajaan negeri dari Kumpulan Wang Amanah Pelaburan Negeri terdiri daripada pelaburan melalui Pengurus Dana Pelaburan dan pegangan Saham Syarikat. Pada tahun 2019, sejumlah RM70 juta dilaburkan melalui Pengurus Dana Pelaburan. Kerajaan negeri juga memiliki saham dalam empat (4) syarikat berjumlah RM10.79 juta.

9.2.2. Pada akhir tahun 2019, **kedudukan pelaburan Kerajaan negeri menunjukkan peningkatan sebanyak RM345,628 atau 0.4% kepada RM80.79 juta berbanding RM80.45 juta pada tahun 2018**. Peningkatan ini adalah disebabkan oleh penambahan 88,396 unit saham Axiata Group Berhad pada tahun 2019 menjadikan nilai buku pelaburan saham syarikat meningkat sebanyak RM345,628 kepada RM10.79 juta berbanding RM10.45 juta pada tahun 2018. Kedudukan baki pelaburan pada akhir tahun 2019 berbanding tahun 2018 adalah seperti dalam **Jadual 49**.

JADUAL 49
BAKI PELABURAN PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
PENGURUS DANA PELABURAN					
1.	Asian Islamic Investment Management Sdn. Bhd.	25.00	25.00	0.00	0.0
2.	Maybank Islamic Asset Management Sdn. Bhd.	15.00	15.00	0.00	0.0
3.	RHB Islamic International Asset Management Sdn. Bhd.	15.00	15.00	0.00	0.0
4.	CIMB-Principal Islamic Asset Management Sdn. Bhd.	15.00	15.00	0.00	0.0
JUMLAH		70.00	70.00	0.00	0.0
SAHAM SYARIKAT					
1.	Gas Malaysia Berhad	0.44	0.44	0.00	0.0
2.	Felda Global Ventures Holdings Berhad	9.10	9.10	0.00	0.0
3.	Telekom Malaysia Berhad	0.28	0.28	0.00	0.0
4.	Axiata Group Berhad	0.97	0.63	0.34	54.0
JUMLAH		10.79	10.45	0.34	3.3
JUMLAH KESELURUHAN		80.79	80.45	0.34	0.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

9.2.3. Sehingga akhir tahun 2019, keuntungan pelaburan yang diterima daripada pengurus dana adalah sejumlah RM3.60 juta, iaitu sama seperti tahun 2018. Pulangan pelaburan saham adalah berjumlah RM39,281, iaitu menurun sebanyak RM15,317 atau 28.1% berbanding RM54,598 pada tahun 2018. Kerajaan negeri tidak menerima pembayaran dividen daripada Felda Global Ventures Holdings

Berhad (FGV) pada tahun 2019. Analisis perbandingan pulangan pelaburan saham pada tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 50**.

JADUAL 50
PULANGAN PELABURAN SAHAM PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM)	2018 (RM)	PERUBAHAN	
				(RM)	(%)
PENGURUS DANA PELABURAN					
1.	Asian Islamic Investment Management Sdn. Bhd.	1,600,000	1,600,000	0.00	0.0
2.	Maybank Islamic Asset Management Sdn. Bhd.	600,000	600,000	0.00	0.0
3.	RHB Islamic International Asset Management Sdn. Bhd.	600,000	600,000	0.00	0.0
4.	CIMB-Principal Islamic Asset Management Sdn. Bhd.	800,000	800,000	0.00	0.0
JUMLAH		3,600,000	3,600,000	0.00	0.0
SAHAM SYARIKAT					
1.	Gas Malaysia Berhad	27,600	27,000	600	2.2
2.	Felda Global Ventures Holdings Berhad	0	0	0	0.0
3.	Telekom Malaysia Berhad	1,000	6,050	(5,050)	(83.5)
4.	Malaysia Aiports Holdings Berhad	0	11,991	(11,991)	(100.0)
5.	Axiata Group Berhad	10,681	9,557	1,124	11.8
JUMLAH		39,281	54,598	(15,317)	(28.1)
KEUNTUNGAN JUALAN SAHAM					
1.	Malaysia Airports Holdings Berhad	0	1,390,441	(1,390,441)	(100.0)
2.	Maybank Islamic Asset Management Sdn. Bhd. (MIAM)	0	4,894	(4,894)	(100.0)
JUMLAH		0	1,395,335	(1,395,335)	(100.0)
JUMLAH KESELURUHAN		3,639,281	5,049,933	(1,410,652)	(27.9)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

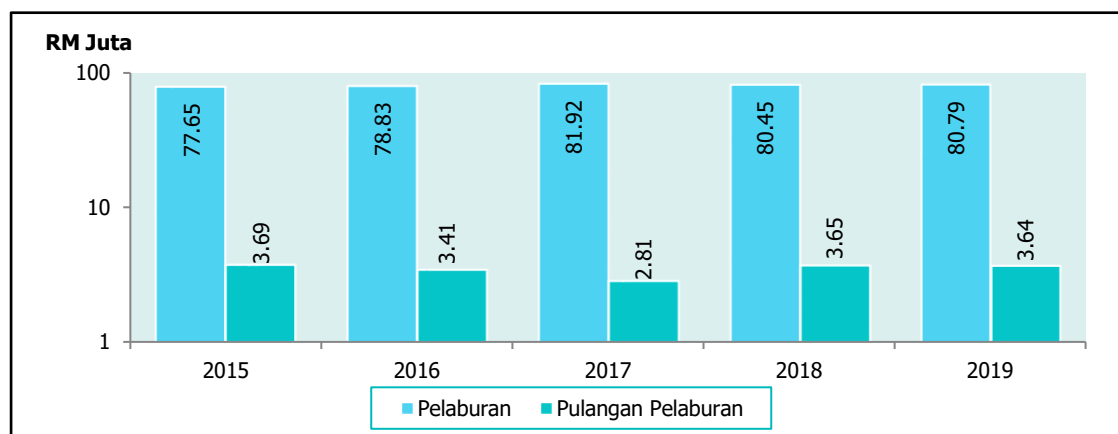
9.2.4. Analisis perbandingan pulangan pelaburan bagi tempoh lima (5) tahun menunjukkan kadar keuntungan pelaburan/dividen yang diperoleh adalah antara 3.4% hingga 4.8%. Dividen tertinggi yang diterima oleh Kerajaan negeri bagi tempoh tersebut adalah pada tahun 2015, iaitu sejumlah RM3.69 juta. Kedudukan pulangan pelaburan bagi tempoh pada akhir tahun 2015 hingga 2019 adalah seperti dalam **Jadual 51** dan **Carta 5**.

JADUAL 51
KEDUDUKAN PULANGAN PELABURAN BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

TAHUN	PELABURAN			KEUNTUNGAN PELABURAN/ DIVIDEN	
	PENGURUS DANA (RM Juta)	SAHAM SYARIKAT (RM Juta)	JUMLAH (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
2015	65.00	12.65	77.65	3.69	4.8
2016	65.00	13.83	78.83	3.41	4.3
2017	70.00	11.92	81.92	2.81	3.4
2018	70.00	10.45	80.45	3.65	4.5
2019	70.00	10.79	80.79	3.64	4.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

CARTA 5
KEDUDUKAN PULANGAN PELABURAN
BERBANDING PELABURAN BAGI TEMPOH TAHUN 2015 HINGGA 2019

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 hingga 2019

9.2.5. Analisis perbandingan nilai kos dan nilai pasaran pelaburan saham menunjukkan tiga (3) daripada empat (4) pelaburan saham mencatatkan rosot nilai antara 14.4% hingga 66.6% pada tahun 2019. Bagaimanapun, Kerajaan negeri masih menerima dividen daripada pelaburan tersebut pada tahun 2019 kecuali FGV. Kerajaan negeri mengambil tindakan untuk mengekalkan pegangan saham selagi menerima manfaat daripada pegangan saham tersebut. Siaran media FGV melalui Bursa Malaysia bertarikh 28 Februari 2020 menyatakan Ahli Lembaga Pengarah telah mencadangkan dividen sebanyak RM0.02 per saham. Dividen ini dijangka akan dibayar pada pertengahan bulan Julai 2020 tertakluk kepada kelulusan Mesyuarat Agong Tahunan FGV. Kedudukan nilai kos dan nilai pasaran pelaburan saham syarikat pada 31 Disember 2019 adalah seperti dalam **Jadual 52**.

JADUAL 52
KEDUDUKAN NILAI KOS DAN NILAI PASARAN
PELABURAN SAHAM SYARIKAT PADA 31 DISEMBER 2019

BIL.	BUTIRAN	UNIT SAHAM	NILAI KOS (RM Juta)	NILAI PASARAN (RM Juta)	ROSOT NILAI	
					(RM Juta)	(%)
1.	Gas Malaysia Berhad	200,000	0.44	0.55	0.11	25.0
2.	Felda Global Ventures Holdings Berhad	2,000,000	9.10	3.04	(6.06)	(66.6)
3.	Telekom Malaysia Berhad	50,000	0.28	0.19	(0.09)	(32.1)
4.	Axiata Group Berhad	200,831	0.97	0.83	(0.14)	(14.4)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

9.3. Penyata Akaun Memorandum Liabiliti - Hutang Awam

9.3.1. Kerajaan negeri dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi membiayai projek pembangunannya. Bagaimanapun, Kerajaan negeri tidak menerima pinjaman baharu daripada Kerajaan Persekutuan

sejak tahun 2016. Pada tahun 2019, Kerajaan negeri berhutang dengan Kerajaan Persekutuan melalui 24 pinjaman yang terdiri daripada pinjaman Projek Perumahan Awam Kos Rendah dan 23 pinjaman Projek Bekalan Air.

9.3.2. Pada akhir tahun 2019, **baki hutang Kerajaan negeri kepada Kerajaan Persekutuan menurun sebanyak RM57.49 juta atau 18.4% menjadi RM255.80 juta berbanding RM313.29 juta pada tahun 2018**. Penurunan ini disebabkan bayaran balik pinjaman yang dibuat kepada Kerajaan Persekutuan bagi Projek Bekalan Air berjumlah RM5.90 juta, Projek Perumahan Awam Kos Rendah sejumlah RM2.10 juta dan hapus kira pinjaman Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri Perak bagi projek Bekalan Air Luar Bandar berjumlah RM49.49 juta pada tahun 2019. Kedudukan hutang awam Kerajaan negeri pada akhir tahun 2019 berbanding tahun 2018 adalah seperti dalam **Jadual 53**.

JADUAL 53
KEDUDUKAN HUTANG AWAM
KERAJAAN NEGERI PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	BAKI PINJAMAN		PERUBAHAN	
		2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
		1.	Rancangan Perumahan Awam	33.56	35.66
2.	Projek Bekalan Air	222.24	277.63	(55.39)	(20.0)
JUMLAH		255.80	313.29	(57.49)	(18.4)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

9.4.1. Tunggakan Bayaran Balik Hutang Awam

a. Pada tahun 2019, Kerajaan negeri sepatutnya membayar ansuran pinjaman berjumlah RM35.05 juta yang terdiri daripada bayaran anuiti tahun semasa berjumlah RM14.19 juta (selepas ditolak hapus kira berjumlah RM2.83 juta) dan tunggakan tahun sebelumnya berjumlah RM20.86 juta (selepas ditolak hapus kira berjumlah RM3.37 juta). Bagaimanapun, Kerajaan negeri hanya membuat bayaran balik pinjaman berjumlah RM8 juta atau 22.8% daripada jumlah bayaran yang sepatutnya dijelaskan pada tahun 2019. Justeru, tunggakan pada akhir tahun 2019 adalah berjumlah RM27.05 juta. Kedudukan tunggakan bayaran balik hutang awam pada akhir tahun 2019 adalah seperti dalam **Jadual 54**.

JADUAL 54
KEDUDUKAN TUNGGAKAN BAYARAN BALIK HUTANG AWAM PADA AKHIR TAHUN 2019

BIL.	BUTIRAN	TUNGGAKAN PADA 1.1.2019 (RM Juta)	ANUITI 2019 (RM Juta)	JUMLAH PATUT DIJELASKAN TAHUN 2019 (RM Juta)	JUMLAH TELAH DIJELASKAN TAHUN 2019 (RM Juta)	TUNGGAKAN PADA 31.12.2019 (RM Juta)
1.	Rancangan Perumahan Awam	0.00	2.10	2.10	2.10	0.00
2.	Projek Bekalan Air	20.86	12.09	32.95	5.90	27.05
JUMLAH		20.86	14.19	35.05	8.00	27.05

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019

- b. Analisis Audit mendapati sebanyak 18 daripada 19 pinjaman atau 94.7% mempunyai tunggakan bayaran balik bagi tempoh satu (1) hingga sembilan (9) tahun melibatkan 42 ansuran tertunggak. Tunggakan ini merupakan tunggakan bayaran balik bagi Projek Bekalan Air yang masih dalam proses penstrukturan semula hutang untuk dipindahkan secara berperingkat kepada Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB).
- c. Tunggakan bayaran balik hutang awam pada akhir tahun 2019 meningkat sebanyak RM6.19 juta atau 29.7% menjadi RM27.05 juta berbanding RM20.86 juta (selepas ditolak hapus kira berjumlah RM3.37 juta) pada akhir tahun 2018. Peningkatan ini disebabkan jumlah tunggakan tahun sebelum dan anuiti tahun semasa yang perlu dibayar oleh Kerajaan negeri sebanyak RM35.05 juta adalah lebih tinggi daripada bayaran balik kepada Kerajaan Persekutuan sejumlah RM8 juta pada tahun 2019. Kedudukan tunggakan bayaran balik hutang awam pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 55**.

JADUAL 55
KEDUDUKAN TUNGGAKAN BAYARAN BALIK HUTANG AWAM PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	PINJAMAN			TUNGGAKAN BAYARAN BALIK					
		BIL.	TUNGGAKAN		31.12.2019 (RM Juta)	31.12.2018 (RM Juta)	PERUBAHAN		ANSURAN BIL.	TEMPOH (Tahun)
			BIL.	(%)			(RM Juta)	(%)		
1.	Rancangan Perumahan Awam	1	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Projek Bekalan Air	18	18	95	27.05	24.23	2.82	11.6	42	1-9
JUMLAH		19	18	95	27.05	24.23	2.82	11.6	42	1-9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

9.4. Pelbagai Liabiliti

9.4.1. Lebihan Bayaran Balik Pinjaman LAP Kepada Kerajaan Negeri

- a. Lembaga Air Perak (LAP) melalui surat rujukan LAP(A)2/48 Jld. 8 (38) bertarikh 11 Ogos 2017, telah memohon untuk membuat kontra **anuiti terlebih bayar kepada Kerajaan negeri sejumlah RM21.95 juta** dengan anuiti tahun 2017 dan tahun-tahun berikutnya. **Anuiti terlebih bayar ini merupakan perbezaan antara baki pinjaman yang telah dipindahkan kepada Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB)** pada 14 November 2016 dan 19 Januari 2017 berjumlah RM258.81 juta dengan baki pinjaman belum selesai LAP kepada Kerajaan negeri berjumlah RM236.86 juta. Amaun RM21.95 juta telah dinyatakan sebagai lebihan bayaran balik pinjaman Kerajaan negeri Penyata Kewangan Lembaga Air Perak Tahun 2017.
- b. Pejabat Kewangan Negeri akan menyemak semula dokumentasi yang berkaitan bagi tujuan pengesahan perbezaan baki pinjaman antara LAP dengan Kerajaan negeri seperti yang diputuskan dalam Minit Mesyuarat Teknikal Berhubung Bayaran Pendahuluan Royalti Air Kepada Kerajaan Negeri dan Proses Pemindahan Keseluruhan Pinjaman Kepada PAAB pada 8 Januari 2019.
- c. Berdasarkan Mesyuarat Tunggakan Akaun dan Status Pindahan Baki Pinjaman Kepada PAAB yang diadakan pada 7 Mei 2019 bersama pihak LAP, **mesyuarat mengesahkan sejumlah RM21.95 juta adalah lebihan bayaran daripada LAP. Kerajaan negeri bersetuju untuk melaksanakan pembayaran semula secara berperingkat bagi menyelesaikan lebihan bayaran tersebut dan mekanisme bayaran terperinci akan dibincangkan dan ditentukan berpandukan peruntukan kewangan.**
- d. Semakan Audit mendapati **Kerajaan negeri telah membuat bayaran sejumlah RM0.95 juta kepada LAP bertarikh 17 Oktober 2019** sebagai sebahagian bayaran pinjaman yang terlebih bayar oleh LAP kepada Kerajaan negeri. Manakala baki lebihan bayaran berjumlah **RM21 juta akan dibayar secara berperingkat kepada LAP.** Kerajaan negeri menjelaskan bahawa kaedah pembayaran baki terlebih bayar akan dibuat bayaran secara berperingkat berpandukan peruntukan kewangan yang ada melalui bayaran balik hasil. Bayaran berjumlah RM50,000 telah dibayar melalui baucar bayaran bertarikh 7 Februari 2020.

9.4.2. Pendahuluan Royalti Air Mentah daripada Lembaga Air Perak Sebelum Tahun 2018

Bermula tahun 2008, LAP telah mengakaunkan lebih pembayaran Royalti Air Mentah kepada Kerajaan negeri di bawah Pendahuluan Royalti Air. Sehingga 31 Disember 2017, jumlah terkumpul pendahuluan Royalti Air Mentah kepada Kerajaan negeri berjumlah RM342.22 juta dan jumlah ini merupakan tanggungan bagi Kerajaan negeri. Berdasarkan keputusan Mesyuarat MMKN pada 8 Mei 2019, jumlah terkumpul pendahuluan Royalti Air Mentah ini akan diselesaikan dengan menaikkan kadar royalti air daripada RM0.04 per m³ kepada RM0.06 per m³ pengambilan air. Daripada kadar ini, RM0.05 setiap m³ akan dibayar kepada Kerajaan negeri dan RM0.01 setiap m³ akan digunakan untuk menjelaskan pendahuluan Royalti Air terkumpul.

Maklum Balas Pejabat Kewangan Negeri Perak yang Diterima pada 29 Mei 2020

Pihak LAP akan menyelaraskan bayaran balik pendahuluan Royalti Air terkumpul sejumlah RM342.22 juta melalui bayaran Royalti Air Mentah tahun semasa mulai tahun 2020 pada kadar RM0.06 per m³ selaras dengan keputusan MMK Bil. 1968 bertarikh 8 Mei 2019. Sehingga 27 Mac 2020, pihak LAP telah membayar kepada Kerajaan negeri sejumlah RM6.16 juta iaitu pada kadar RM0.05 per m³ bagi bayaran Royalti Air Mentah manakala RM1.24 juta iaitu pada kadar RM0.01 per m³ telah dikontra sebagai bayaran balik pendahuluan Royalti Air terkumpul.

Berdasarkan analisis, purata kenaikan penggunaan air bagi tahun 2008 hingga 2019 adalah sebanyak 2.47% setahun. Berdasarkan peningkatan penggunaan air ini, pelunasan bayaran balik pendahuluan Royalti Air terkumpul dijangka dapat diselesaikan dalam tempoh 40 tahun berbanding 70 tahun seperti yang diluluskan di dalam MMK Bil. 1968 bertarikh 8 Mei 2019.

10. NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN

Nota Kepada Penyata Kewangan adalah sebahagian daripada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak. Ia memberi penerangan dan maklumat terperinci mengenai amaun yang ditunjukkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun

Memorandum dan maklumat tambahan lain seperti Akaun Belum Terima, peristiwa yang berlaku selepas tarikh Penyata Kedudukan Kewangan dan angka perbandingan.

10.1. AKAUN BELUM TERIMA

10.1.1. Peraturan mengenai Akaun Belum Terima (ABT) dinyatakan dalam Arahan Perbendaharaan 89A, yang menghendaki setiap Pegawai Pengawal menghantar suatu penyata mengenai apa-apa hasil yang sepatutnya diterima pada 31 Disember kepada Perbendaharaan Negeri dengan salinannya dihantar ke Jabatan Audit Negara. Pekeliling Perbendaharaan Malaysia WP 10.6 turut menjelaskan dasar dan tatacara Akaun Belum Terima, iaitu tunggakan hasil adalah sebahagian daripadanya. Selain itu, Garis Panduan dan Peraturan Penutupan Akaun Bagi Tahun Kewangan 2019 melalui Surat Pekeliling Kewangan Negeri Bilangan 1 Tahun 2019 telah menetapkan kewajipan Ketua Jabatan/PTJ untuk mengemukakan Penyata Akaun Belum Terima 2 (ABT-2) kepada Pejabat Kewangan Negeri pada 3 Januari 2020. Analisis Audit mendapati tunggakan hasil negeri Perak telah meningkat, iaitu sebanyak RM19.46 juta atau 23.5% menjadi RM102.33 juta berbanding RM82.87 juta pada tahun 2018. Akaun Belum Terima pada tahun 2019 dan 2018 adalah seperti dalam **Jadual 56**.

JADUAL 56
AKAUN BELUM TERIMA PADA TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	BUTIRAN	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Cukai Tanah	87.69	77.47	10.22	13.2
2.	Ansuran Sewa Beli Rancangan Perumahan Awam dan Program Perumahan Rakyat	4.96	5.27	-0.31	-5.9
3.	Lain-lain Hasil	9.68	0.13	9.55	7,346.1
JUMLAH		102.33	82.87	19.46	23.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

10.1.2. Analisis Audit selanjutnya mendapati perkara seperti berikut:

- a. Cukai Tanah mencatatkan tunggakan hasil tertinggi, iaitu sejumlah RM87.69 juta atau 85.7% daripada keseluruhan baki Akaun Belum Terima pada tahun 2019 berjumlah RM102.33 juta. Tunggakan Cukai Tanah meningkat sebanyak RM10.22 juta atau 13.2% pada tahun 2019 kepada RM87.69 juta berbanding RM77.47 juta pada tahun 2018. Analisis seterusnya mengenai tunggakan Cukai Tanah mendapati perkara seperti berikut:
- b. Pejabat Daerah Dan Tanah Kinta, Ipoh mencatatkan tunggakan Cukai Tanah tertinggi bagi tahun 2019, iaitu sejumlah RM36.91 juta. Tunggakan ini meningkat sebanyak RM5.21 juta atau 16.4% berbanding RM31.70 juta pada

tahun 2018. Peningkatan ini antaranya disebabkan oleh kurangnya tindakan perampasan tanah/perlucutan hak (Notis 8A) diambil pada tahun 2019 seperti ketetapan Seksyen 97 dan 100 Akta Kanun Tanah Negara. Pada tahun 2019, hanya 56 (84.8%) daripada 66 hak milik (yang tertunggak) telah diambil tindakan perampasan tanah berjumlah RM1.02 juta. Selain itu, kurangnya kelulusan remisyen pada tahun 2019 iaitu sejumlah RM22,047 berbanding tahun 2018 sejumlah RM1.81 juta, di samping penutupan kaunter terimaan di *Urban Transformation Centre* (UTC) Ipoh juga merupakan antara sebab peningkatan tunggakan cukai tanah.

- c. Pejabat Daerah Dan Tanah Manjung mencatatkan tunggakan Cukai Tanah kedua tertinggi bagi tahun 2019. Tunggakan ini juga mengalami peningkatan sebanyak RM1.28 juta atau 18% kepada RM8.39 juta pada tahun 2019 berbanding sejumlah RM7.11 juta pada tahun 2018. Peningkatan ini disebabkan terdapat syarikat yang tidak menjelaskan bayaran tunggakan Cukai Tanah sebanyak RM2.04 juta pada tahun 2019 walaupun pelbagai usaha telah diambil untuk mengutip tunggakan tersebut.
- d. Pejabat Daerah Dan Tanah Kinta, Batu Gajah mencatatkan tunggakan Cukai Tanah ketiga tertinggi dengan peningkatan sebanyak RM1.55 juta atau 27.3% kepada RM7.23 juta pada tahun 2019 berbanding sejumlah RM5.68 juta pada tahun 2018. Terdapat hak milik syarikat yang mempunyai tunggakan Cukai Tanah sejumlah RM1.27 juta sedang dalam tindakan undang-undang iaitu tindakan pembetulan kaveat dan tindakan petisyen penggulungan. Ini menyebabkan syarikat tidak dapat menjelaskan bayaran tunggakan Cukai Tanah tersebut. Terdapat juga agensi negeri dan anak syarikat agensi negeri yang telah mendapat pengurangan (remisyen) tetapi masih tidak menjelaskan tunggakan Cukai Tanah sejumlah RM0.92 juta. Di samping itu, tindakan penguatkuasaan lambat diambil terhadap hak milik yang mempunyai tunggakan melebihi lima (5) tahun antara penyebab peningkatan tunggakan Cukai Tanah di Pejabat Daerah Dan Tanah Kinta, Batu Gajah.
- e. Peningkatan tunggakan Cukai Tanah adalah disebabkan oleh kurangnya tindakan penguatkuasaan yang diambil bagi mengutip semula tunggakan Cukai Tanah. Di samping itu, kurangnya kelulusan remisyen sejumlah RM178,381 pada tahun 2019 berbanding RM4.38 juta pada tahun 2018 turut memberi kesan kepada peningkatan tunggakan Cukai Tanah. Selain itu, maklumat seperti alamat pemilik tidak dikemas kini menyebabkan kesukaran untuk menghantar bil Cukai Tanah kepada pemilik tanah. Masalah ini turut menyumbang kepada peningkatan tunggakan Cukai Tanah pada tahun 2019. Kedudukan tunggakan

Cukai Tanah bagi Pejabat Daerah Dan Tanah pada akhir tahun 2019 berbanding 2018 adalah seperti dalam **Jadual 57**.

JADUAL 57
KEDUDUKAN TUNGGAKAN CUKAI TANAH
PADA AKHIR TAHUN 2019 BERBANDING 2018

BIL.	PEJABAT	2019 (RM Juta)	2018 (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kinta, Ipoh	36.91	31.70	5.21	16.4
2.	Pejabat Daerah Dan Tanah Manjung	8.39	7.11	1.28	18.0
3.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kinta, Batu Gajah	7.23	5.68	1.55	27.3
4.	Pejabat Daerah Dan Tanah Taiping	6.61	6.26	0.35	5.6
5.	Pejabat Daerah Dan Tanah Tapah	4.49	3.42	1.07	31.3
6.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kampar	3.85	3.73	0.12	3.2
7.	Pejabat Daerah Dan Tanah Muallim	3.31	2.36	0.95	40.3
8.	Pejabat Daerah Dan Tanah Seri Iskandar	2.75	1.85	0.9	48.6
9.	Pejabat Daerah Dan Tanah Bagan Datuk	2.55	3.02	(0.47)	(15.6)
10.	Pejabat Daerah Dan Tanah Sungai Siput	2.37	2.09	0.28	13.4
11.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kerian	2.36	2.42	(0.06)	(2.5)
12.	Pejabat Daerah Dan Tanah Teluk Intan	2.31	3.07	(0.76)	(24.8)
13.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Kangsar	1.40	1.60	(0.2)	(12.5)
14.	Pejabat Daerah Dan Tanah Selama	0.85	0.80	0.05	6.3
15.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kampong Gajah	0.85	0.82	0.03	3.6
16.	Pejabat Daerah Dan Tanah Gerik	0.55	0.54	0.01	1.9
17.	Pejabat Daerah Dan Tanah Lenggong	0.55	0.43	0.12	27.9
18.	Pejabat Daerah Dan Tanah Pengkalan Hulu	0.36	0.57	(0.21)	(36.8)
JUMLAH		87.69	77.47	10.22	13.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2019 dan 2018

10.1.3. Tunggakan ansuran sewa beli Rancangan Perumahan Awam (RPA) dan Program Perumahan Rakyat (PPR) menurun sebanyak RM311,163 atau 5.9% kepada RM4.96 juta pada tahun 2019 berbanding sejumlah RM5.27 juta pada tahun 2018. Penurunan ini disebabkan oleh tindakan penguatkuasaan yang telah diambil oleh Lembaga Perumahan Dan Hartanah Perak (LPHP) seperti mengadakan sesi perundingan bersama pembeli, mengeluarkan Notis Tuntutan Tunggakan, Notis Penamatan Perjanjian, Notis Arahan Mengosongkan Premis dan Notis Tindakan Mahkamah dan tindakan hapus kira sebanyak RM12,970. Selain itu, pihak LPHP juga telah menjalankan penguatkuasaan dan Program Bancian PPR. Jumlah Notis bagi RPA yang telah dikeluarkan bagi tahun 2019 adalah sebanyak 711 yang terdiri daripada 319 Notis Tuntutan Tunggakan Sewa Beli Rumah, 241 Notis Penamatan Perjanjian dan 151 Notis Arahan Mengosongkan Premis. Manakala jumlah Notis bagi PPR yang telah dikeluarkan bagi tahun 2019 adalah sebanyak 1,461 yang terdiri daripada 949 Notis Tuntutan Tunggakan Sewa Beli Rumah, 396 Notis Penamatan Perjanjian dan 116 Notis Arahan Mengosongkan Premis.

10.1.4. Tunggakan lain-lain hasil meningkat sebanyak RM9.55 juta atau 7,423.6% pada tahun 2019 menjadi RM9.68 juta berbanding RM128,734.84 pada tahun 2018. Peningkatan ini antaranya disebabkan tunggakan bayaran penggunaan air laut oleh tiga (3) syarikat jana kuasa elektrik yang telah terkurang bayar sejumlah RM9.49 juta pada tahun 2019. Selain itu, peningkatan tunggakan hasil juga disebabkan terdapat kakitangan Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Perak yang masih tidak menjelaskan bayaran balik bagi emolumen terlebih bayar kepada kakitangan yang bercuti tanpa gaji, berpencen dan tidak hadir bertugas sebanyak RM68,015 pada tahun 2019.

11. RUMUSAN AUDIT

Secara keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Perak pada akhir tahun 2019 adalah kukuh berdasarkan perkara seperti berikut:

11.1 kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2019 berjumlah RM1.280 bilion meningkat sebanyak RM203.73 juta berbanding RM1.077 bilion pada tahun 2018;

11.2 kutipan hasil pada tahun 2019 meningkat sebanyak RM25.73 juta manakala pelaburan pada tahun 2019 meningkat sebanyak RM19.40 juta atau 2.2% kepada RM916.37 juta;

11.3 prestasi Akaun Hasil Disatukan pada tahun 2019 mengalami lebihan RM5.14 juta berbanding lebihan RM9.92 juta pada tahun 2018;

11.4 baki defisit terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan menurun sebanyak RM47.19 juta atau 49.0% menjadi RM49.20 juta berbanding RM96.39 juta pada tahun 2018;

11.5 perbelanjaan keseluruhan RMKe-11 adalah berjumlah RM1.443 bilion daripada RM2.100 bilion atau 68.7% peruntukan yang diluluskan;

11.6 Pinjaman Boleh Dituntut menurun sebanyak RM48.79 juta pada tahun 2019 menjadi RM273.03 juta berbanding RM321.82 juta pada tahun 2018;

11.7 Hutang Awam pada tahun 2019 menurun sebanyak RM57.49 juta menjadi RM255.80 juta berbanding RM313.29 juta pada tahun 2018; dan

11.8 Akaun Belum Terima pada tahun 2019 meningkat sebanyak RM19.46 juta atau 23.5% menjadi RM102.33 juta berbanding RM82.87 juta pada tahun 2018.

12. SYOR AUDIT

Kerajaan negeri perlu mengekalkan prestasi pengurusan kewangan yang baik di samping perbelanjaan secara berhemat tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan pembangunan ekonomi negeri. Tindakan lebih berkesan hendaklah diambil untuk mengutip tunggakan cukai tanah dan tunggakan pinjaman daripada agensi negeri yang berkaitan.